

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו

תוכן עניינים

עמוד

1	דוח הדירקטוריון
27	הצהרת המנכ"ל
28	הצהרת החשבונאי הראשי
29	סקירת ההנהלה
31	סקירת רואה החשבון המבקר
	תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים:
32	מאזן
33	דוח רווח והפסד
34	דוח על השינויים בהון העצמי
35	ביאורים
38	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
39	הפרשה לחובות מסופקים
40	נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
43	מגזרי פעילות

דוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים ליום 31 במארס 2008

דירקטוריון הבנק מתכבד להגיש את דוח הדירקטוריון ליום 31 במארס 2008. הדוח מוגש עם תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן הבנק) הנוגעים למצבו העסקי של הבנק ולתוצאות פעולותיו בגין שלושת החודשים הראשונים של שנת 2008 (להלן התקופה המדווחת).

הדוחות הכספיים הלא מבוקרים של הבנק נערכו על פי הוראותיו והנחיותיו של המפקח על הבנקים ונסקרו על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק. הנתונים מוצגים בהם בסכומים מדווחים.

התפתחויות כלכליות

הפעילות הכלכלית במשק

בתקופה המדווחת גברה אי הוודאות במשק, הן בשווקים הפיננסיים והן מבחינת הפעילות הריאלית והאינפלציה, על רקע המשבר הפיננסי העולמי שהחל במשבר האשראי בארצות הברית והתפשט לשווקים פיננסיים נוספים.

שוק המניות המקומי הגיב להתפתחויות בשווקים העולמיים בירידות שערם, בניגוד למגמה המאפיינת את שוק ההון הישראלי בשנים האחרונות.

אינפלציה ושער החליפין

מדד המחירים לצרכן (המדד הידוע) עלה בתקופה המדווחת ב-0.4 נקודות האחוז לעומת ירידה של 0.4 בתקופה המקבילה אשתקד ועלייה של 2.8 נקודות האחוז בשנת 2007 כולה. יעד האינפלציה שנקבע על ידי בנק ישראל לשנת 2008 עומד על 1%-3% בדומה ליעד שנקבע בשנים קודמות.

העלייה במדד המחירים לצרכן בתקופה המדווחת הושפעה בעיקר מהעלייה במחירי האנרגיה בעולם ומעליית מחירי המזון בארץ שהושפעה מהתייקרות מחירי המזון בשווקים הבינלאומיים.

בתקופה המדווחת תוסף השקל בשיעור של כ-7.6% לעומת הדולר האמריקני, וזאת בהשוואה לתיסוף בשיעור של כ-1.7% בתקופה המקבילה אשתקד ותיסוף של 9.0% בשנת 2007 כולה.

החלשות המטבע האמריקני מול השקל נמשכה במהלך התקופה המדווחת, בהמשך למגמה שהחלה בשנת 2006.

בחודש מארס 2008, נחלש המטבע האמריקני בשיעור חד ושער החליפין הגיע במהלך המסחר לרמת שפל של 3.35 שקל לדולר, בין היתר על רקע החלשות המטבע האמריקני בעולם בעקבות הגרעון הניכר במאזן התשלומים של ארצות הברית והמשך המשבר הפיננסי שם, ועל רקע הפחתות הריבית על ידי הפד.

באמצע חודש מארס 2008, בעקבות התפתחות חריגה של שער החליפין, התערב בנק ישראל במסחר שוק המט"ח באופן נקודתי על-ידי רכישת 600 מיליוני דולרים במטרה למנוע ייסוף מהיר של השקל. בהמשך הודיע בנק ישראל על שינוי במדיניותו לגבי יתרות המט"ח לפיה ירכוש 10 מיליארדי דולרים בתוך שנתיים במטרה להגדיל את יתרות המט"ח לרמתן הרצויה.

התערבות זו של בנק ישראל התרחשה במקביל לשתי הפחתות ריבית רצופות של 0.5 נקודות האחוז כל אחת ונועדה לעצור את המשך הירידה בערכו של המטבע האמריקני.

בתקופה המדווחת תוסף השקל בשיעור של כ-0.7% לעומת האירו, וזאת בהשוואה לתיסוף בשיעור של כ-0.5% בתקופה המקבילה אשתקד ולפיחות בשיעור של כ-1.7% בשנת 2007 כולה.

שער החליפין בין הדולר לאירו הסתכם בסוף התקופה המדווחת בכ-1.58 דולר לאירו לעומת כ-1.47 דולר לאירו בסוף שנת 2007.

המדיניות הפיסקלית והמוניטרית

התקופה המדווחת הסתיימה בעודף תקציבי בסך של כ-5.6 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון תקציבי בסך של 0.1 מיליארד ש"ח בשנת 2007 ולעומת גירעון מתוכנן בהיקף של כ-11.5 מיליארד ש"ח לכל שנת 2008, שהם כ-1.6% מהתוצר.

הכנסות המדינה ממסים הסתכמו במהלך התקופה המדווחת בכ-50 מיליארד ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

בסעיף הכנסות ממסים מפעילות בשוק ההון נרשמה ירידה בגבייה לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות משרדי הממשלה הסתכמו במהלך התקופה המדווחת בסך של כ-41 מיליארד ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

במהלך התקופה המדווחת ירדה ריבית בנק ישראל ב-0.25 נקודות האחוז, משיעור של 4.0% לשיעור של 3.75%.

בנק ישראל העלה את הריבית לחודש ינואר ב-0.25 נקודות האחוז על רקע התגברות הלחצים לעליית המחירים. הריבית לחודש פברואר נותרה ללא שינוי. בסוף חודש פברואר הפחית בנק ישראל את הריבית ב-0.5 נקודות האחוז, לרמה של 3.75%. הפחתת הריבית חלה על רקע החששות מהשלכות המשבר הגלובלי על הכלכלה העולמית, המשך החלשות המטבע האמריקני אל מול השקל והמשך הורדות הריבית בארה"ב.

בסוף חודש מארס הפחית בנק ישראל את הריבית פעם נוספת ב-0.5 נקודות האחוז.

שוקי הכספים וההון

במהלך התקופה המדווחת נרשמו ירידות שערים בשוק המניות המקומי בניגוד למגמה שאפיינה את שוק ההון הישראלי בשנים האחרונות.

התקופה המדווחת התאפיינה בתנודתיות רבה בשערי המניות ונחתמה כאמור בירידות שערים, בין היתר על רקע החשש מפני החרפת משבר האשראי בארה"ב מפני המיתון הצפוי והשלכותיו, ירידות השערים בבורסות חו"ל, החלשות הדולר ועליית מחירי הסחורות ובכללם הנפט.

מחזור המסחר היומי במניות הגיע לשיא של 2.8 מיליארד ש"ח הגבוה בכ-35% מהמחזור הממוצע בשנת 2007.

מדד ת"א 100 ירד בתקופה המדווחת בכ-20% לעומת עלייה של כ-8% בתקופה המקבילה אשתקד ועלייה של כ-25% בשנת 2007 כולה.

בתקופה המדווחת נרשמה עליית מדדים בשוק איגרות החוב הממשלתיות. מדד איגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד עלה בכ-3.3% לעומת עלייה של כ-6.7% בשנת 2007 כולה.

עליות מדדי איגרות החוב הממשלתיות נבעו, בין השאר, מהמשך הצמיחה במשק, מהעלייה במחירי הנפט והסחורות ומהירידה בהיקף ההנפקות הממשלתיות.

מדד איגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות בריבית קבועה לטווח הקצר עלה בתקופה המדווחת בכ-1.8%. לטווח הבינוני והארוך עלה המדד בכ-3.7%. תשואת המק"מ לשנה עמדה בסוף חודש מארס 2008 על כ-3.7%, ובאיגרות החוב הלא צמודות מסוג 'שחר' לכ-19 שנה עמדה התשואה על כ-6.3%.

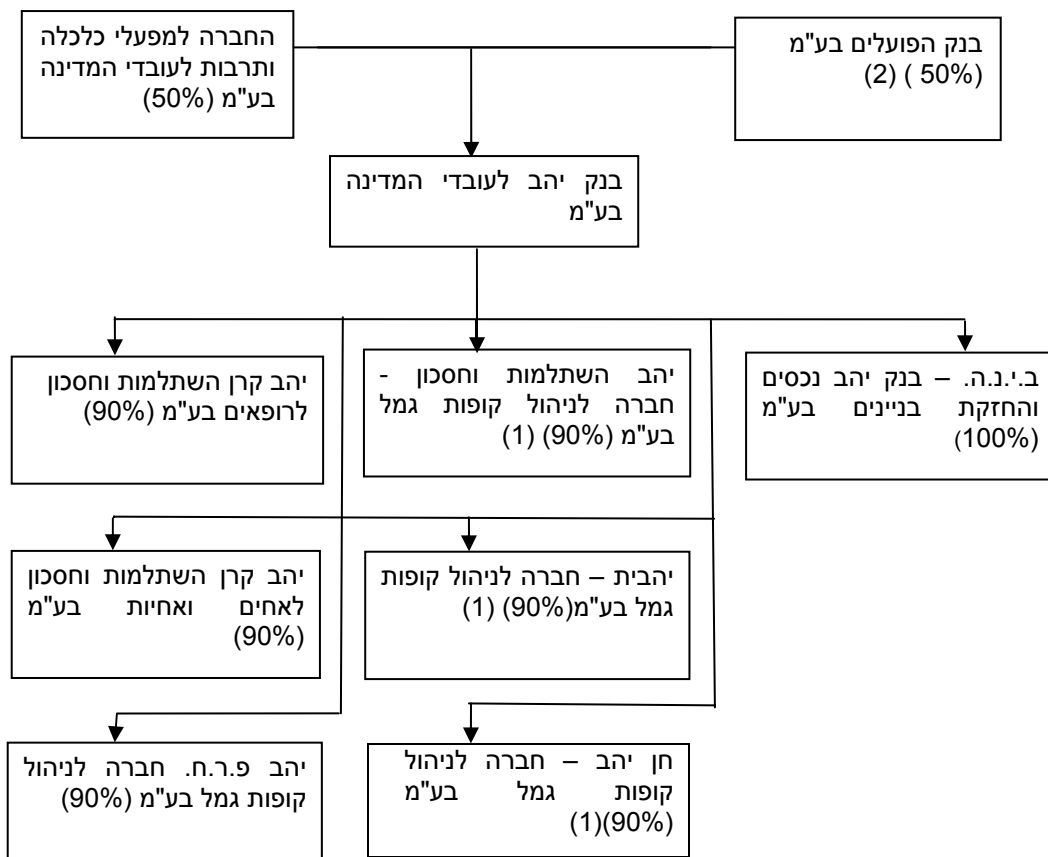
פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו

הבנק הוא תאגיד בנקאי הפועל בהתאם לרישיון 'בנק', לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981.

רישיון הבנק מתיר מתן שירותים בנקאיים ללקוחות כדלקמן:

- עובדי מדינה ועובדי מדינה שפרשו לגמלאות.
- עובדי חברות ממשלתיות ותאגידים ציבוריים שהוקמו לפי דין וגמלאי חברות ותאגידים אלו.
- עובדי תאגידים שהממשלה משתתפת בתקציבם או עובדי חברות ממשלתיות שהופרטו וגמלאי תאגידים וחברות אלו.
- מוסדות הסתדרות עובדי המדינה, ועדי עובדים, תאגידים ואיגודים אחרים המשרתים את העובדים המפורטים לעיל, עובדיהם וגמלאיהם.
- מתן אשראי לעמיתי קופות גמל וקרנות השתלמות שהבנק מעניק להן שירותים.
- תאגידים ואיגודים כמפורט לעיל, אלא שלגביהם הבנק אינו מורשה ליצור חבות כלשהי כמשמעותה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313. עם זאת, לבנק ניתן היתר ספציפי בנושא השקעה באג"ח קונצרני.
- רישיון הבנק מאפשר מתן שירותים לקופות גמל וקרנות השתלמות.

תרשים שליטה והחזקות עיקריות:

- (1) פעילות חברות אלו נמכרה ביום 31 במארס 2008. לפרטים ראה להלן בפרק מגזר שוק ההון.
- (2) על פי דיווח מיידי מיום 9 בספטמבר 2007 התקשר בנק הפועלים בע"מ (להלן בנק הפועלים) בהסכם עם בנק מזרחי טפחות בע"מ למכירת חלקו של בנק הפועלים בבנק יהב. על פי הדיווח המיידי, השלמת העסקה מותנית בקבלת אישורים על פי דין.
- על פי הדיווח המיידי מיום 13 בנובמבר 2007 נחתמה תוספת להסכם לפיה יידחה המועד להשלמת העסקה עד ליום 27 ביוני 2008.

מידע צופה פני עתיד

המידע המפורט בדוח זה בקשר לתיאור עסקי הבנק, מצבו הכספי ותוצאות פעילותו עשוי להכיל מידע צופה פני העתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך התשכ"ח – 1968. משפטים הכוללים ביטויים כגון: "אנו מאמינים", "שואפים", "צפוי", "מתכוונים", "אמור-ל", "מעריכים", "חוזים" וביטויים דומים מצביעים על-כך שמדובר במידע צופה פני עתיד.

מידע זה משקף את נקודת המבט הנוכחית של הבנק הנוגע לאירועים עתידיים המבוססים על הערכות, ולכן נתונים לסיכונים, לחוסר וודאות, ואף לאפשרות שלא יתממשו בכלל, או יתממשו במקצת בלבד.

ההתפתחויות העיקריות ברווחיות הבנק

להלן השינויים בסעיפי הרווח וההפסד העיקריים:

לשלושה חודשים שהסתיימו

שיעור השינוי באחוזים	ביום 31 במארס		
	2007	2008	
	במיליוני ש"ח		
			רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
19	50.9	60.4	
9	1.1	1.2	הפרשה לחובות מסופקים
(6)	41.6	39.0	הכנסות תפעוליות ואחרות
17	68.1	79.9	הוצאות תפעוליות ואחרות
(21)	23.3	18.3	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
(11)	12.3	11.0	רווח מפעולות רגילות לאחר מסים
	0.4	95.6	רווח מפעולות בלתי רגילות, לאחר מס
	12.7	106.6	רווח נקי

הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בתקופה המדווחת ב- 60.4 מיליון ש"ח לעומת 50.9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-19%.

השיפור ברווח מפעולות מימון נובע בין היתר מהסיבות האלה:

- גידול משמעותי בהיקפי האשראי.
- שיפור המרווח המימוני במגזר הצמוד למדד.
- בתקופה המקבילה אשתקד היתה הוצאה במגזר הצמוד למדד שנבעה מהפרשי עיתוי שנוצרו מהבטחת קרן השקעה לחוסכים בתכניות חיסכון.
- חשיפות בסיס מתאימות במגזר הצמוד למדד.

להלן תרומת מגזרי ההצמדה השונים לרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס

2007		2008		
באחוזים	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	
76	38.6	73	44.3	מטבע ישראלי לא צמוד
14	6.9	20	11.9	מטבע ישראלי צמוד למדד
6	3.2	3	1.9	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
4	2.2	4	2.3	הכנסות מימון אחרות
100	50.9	100	60.4	סך הכול

פער הריבית הכולל, המבטא את ההפרש שבין שיעור ההכנסה על הנכסים לבין שיעור הוצאה על ההתחייבויות, הסתכם בתקופה המדווחת בכ-2.5% לעומת 2.2% בתקופה המקבילה אשתקד. להלן פירוט פערי הריבית לפי מגזרי הצמדה:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס

<u>2007</u>	<u>2008</u>	
	באחוזים	
2.9	2.8	מטבע ישראלי לא צמוד
0.9	1.6	מטבע ישראלי צמוד למדד (1)
2.8	2.1	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)

(1) ביטול חלקי של מרכיב הבטחת הקרן השקלית בתכניות חיסכון הצמודות למדד עקב העלייה במדד יצר בתקופה המקבילה אשתקד הוצאות ריבית במגזר הצמוד למדד. בלא השפעה זו פער הריבית במגזר הצמוד למדד בתקופה המדווחת הוא 1.6% לעומת 1.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

הרכב הנכסים הממוצע של הבנק לפי מגזרי ההצמדה השונים הוא כדלקמן:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס

<u>2007</u>	<u>2008</u>	
	באחוזים	
61	67	מגזר לא צמוד
33	28	מגזר צמוד למדד
6	5	מגזר מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בתקופה המדווחת בסך של 1.2 מיליון ש"ח לעומת 1.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ונובעת מההפרשה ספציפית בלבד. ההפרשה לחובות מסופקים מורכבת בעיקר מההפרשה הספציפית שנעשתה בצורה שמרנית ומבוססת על הערכה זהירה של הנהלת הבנק את תיק האשראי.

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה המדווחת ב-39.0 מיליון ש"ח לעומת 41.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-6%, בעיקר עקב ירידה בעמלה ממתן אשראי מפיקדונות לפי מידת הגביה. לפרטים ראה להלן.

עמלות תפעוליות

ההכנסות מעמלות תפעוליות הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 23.8 מיליון ש"ח לעומת 25.2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-6%.

עמלות תפעוליות -

העמלות התפעוליות הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 15.0 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול בהכנסות מטיפול באשראי שמקורו בגידול בהיקף מתן אשראי שקוזז מעמלות בתחום ניירות הערך.

הפעילות בכרטיסי אשראי

הכנסות הבנק מהשתתפות בהכנסות של חברת כרטיסי אשראי הסתכמו בתקופה המדווחת ב-7.7 מיליון ש"ח לעומת 7.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-4%. הכנסות הבנק מריבית על אשראי ללקוחות באמצעות כרטיסי אשראי הכלולות ברווח מפעולות מימון, הסתכמו בתקופה המדווחת ב-1.6 מיליון ש"ח לעומת 1.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

עמלה ממתן אשראי מפיקדונות לפי מידת הגביה

ההכנסות מעמלות ממתן אשראי כנגד פיקדונות לפי מידת הגביה הסתכמו ב-1.1 מיליון ש"ח לעומת 2.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-60%. זאת, עקב הקיטון בעמלה ששולמה לבנק על ידי מדינת ישראל, נוכח סיום ההתקשרות בין הבנק לבין המדינה. לפרטים ראה בביאור 2(2) לתמצית הדוחות הכספיים.

הכנסות אחרות

ההכנסות האחרות הסתכמו בתקופה המדווחת בסך של 15.2 מיליון ש"ח לעומת 16.4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-7%. ההכנסות האחרות מורכבות בעיקר מעמלות בגין שירותים לקופות גמל ולקרנות השתלמות ומעמלות הפצה של קרנות נאמנות. הכנסות מעמלות בגין שירותים קטנו עקב הורדת שיעור העמלה כפי שהתרחש בכלל המערכת הבנקאית.

הוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בתקופה המדווחת ב-79.9 מיליון ש"ח לעומת 68.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-17% כמפורט להלן.

- **הוצאות השכר** הסתכמו בתקופה המדווחת ב-40.2 מיליון ש"ח לעומת 39.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-3%.

- **הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד** הסתכמו בתקופה המדווחת ב-10.8 מיליון ש"ח לעומת 8.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-24%. העלייה בהוצאות האחזקה נובעת בעיקר מפתיחת סניפים חדשים כחלק מתכנית ההתרחבות של הבנק, כמפורט בפרק 'המגזר הקמעונאי'.

- **ההוצאות האחרות** הסתכמו בתקופה המדווחת ב-28.9 מיליון ש"ח לעומת 20.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה של כ-42%. העלייה נובעת בעיקר מגידול בסעיף הוצאות פירסום ומגידול בסעיף הוצאות שירותים מקצועיים, נוכח התחרות במגזר הקמעונאי.

ההפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בתקופה המדווחת ב-7.3 מיליון ש"ח, ושיעורה מהרווח מפעולות רגילות הוא כ-39%.

הרווח מפעולות רגילות לאחר מסים הסתכם בשנה המדווחת ב-11.0 מיליון ש"ח לעומת 12.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של כ-11%.

הרווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס בסך 95.6 מיליון ש"ח, נובע ממכירת פעילות קופות גמל וקרנות השתלמות של הבנק. לפרטים ראה להלן בפרק 'מגזר שוק ההון'.

הרווח הנקי הסתכם בתקופה המדווחת ב-106.6 מיליון ש"ח לעומת 12.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.נ. מפעולות רגילות עמד בתקופה המדווחת על 0.45 ש"ח לעומת 0.50 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.נ. עמד בתקופה המדווחת על 4.37 ש"ח לעומת 0.52 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

השוואת מדדי הרווחיות (באחוזים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		
	2007	2007	
22.6	21.3	14.4	תשואת הרווח מפעולות רגילות לפני מסים להון עצמי
14.3	10.9	8.5	תשואת הרווח מפעולות רגילות לאחר מסים להון העצמי
14.3	11.3	106.5	תשואת הרווח הנקי להון העצמי
71.5	73.6	80.4	יחס הוצאה להכנסה ⁽¹⁾
58.3	61.1	48.8	כיסוי הוצאות תפעוליות בהכנסות תפעוליות ואחרות

(1) יחס הוצאה להכנסה מחושב על פי היחס בין הוצאות התפעוליות והאחרות לבין הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים וההכנסות התפעוליות והאחרות.

המבנה וההתפתחויות העיקריות בנכסים ובהתחייבויות של הבנק

מאזן הבנק ליום 31 במארס 2008 הסתכם ב-9,738 מיליון ש"ח לעומת 9,350 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007, עלייה של כ-4%. העלייה נובעת בעיקר מעלייה בסעיף פיקדונות הציבור והתחייבויות אחרות.

להלן השינויים בסעיפי המאזן העיקריים:

שיעור השינוי באחוזים	ליום 31 בדצמבר		ליום 31 במארס		
	2007	במיליוני ש"ח	2008	במיליוני ש"ח	
4	9,350		9,738		סך כל המאזן
29	3,176		4,103		מזומנים ופיקדונות בבנקים
(35)	3,622		2,362		ניירות ערך
30	2,390		3,099		אשראי לציבור
2	8,688		8,900		פיקדונות הציבור
22	540		659		הון עצמי
					יחס ההון העצמי למאזן (באחוזים)
	5.8		6.8		

ניירות ערך ופיקדונות בבנקים

הקיסון בסעיף ניירות הערך נבע מהסטה של ההשקעות באיגרות חוב ובמלוות ממשלתיים לטווח קצר להשקעה בפיקדונות יומיים בבנקים, בין היתר בשל פדיון גבוה של איגרות חוב ממשלתיות.

אשראי לציבור

העלייה בסעיף אשראי לציבור נובעת מעלייה בביצועי אשראי עקב המשך פעילות הרחבת מתן האשראי בקרב לקוחות הבנק. בנוסף גדל האשראי שניתן ב"ריבית יהב" הכולל הלוואות וח"ד לעובדי המדינה, אשר עד ליום 31 בדצמבר 2007 נכללו באשראי מפיקדונות לפי מידת הגביה והחל משנת 2008 ניתנים מאמצעי הבנק.

שיעור האשראי לציבור מסך נכסי המאזן ליום 31 במארס 2008 מהווה כ-32% לעומת 26% בסוף שנה קודמת.

פיקדונות הציבור

להלן הרכב פיקדונות הציבור:

שיעור השינוי באחוזים	יתרה ליום		
	31/12/07	31/3/08	
4	6,430	6,709	פיקדונות לזמן קצוב
(6)	1,176	1,104	פיקדונות בתכניות חיסכון
-	1,082	1,087	פיקדונות לפי דרישה ואחרים
<u>2</u>	<u>8,688</u>	<u>8,900</u>	סך הכול

להלן התפלגות פיקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פיקדונות הציבור	יתרה ליום		שיעור השינוי במיליוני ש"ח			
	31/12/07	31/03/08				
68	69	4	265	5,894	6,159	מגזר הצמדה
27	26	(2)	(41)	2,308	2,267	לא צמוד
						צמוד מדד
						מטבע חוץ
5	5	(2)	(12)	486	474	(כולל צמוד מט"ח)
<u>100</u>	<u>100</u>	<u>2</u>	<u>212</u>	<u>8,688</u>	<u>8,900</u>	סך הכול

הון עצמי

הגידול בהון העצמי נובע בעיקר מהרווח מפעולות בלתי רגילות בגין מכירת קופות הגמל בסך של כ- 96 מיליון ש"ח, מרווח שוטף ומגידול בהתאמות בגין ני"ע זמינים למכירה.

יחס ההון העצמי לרכיבי הסיכון

יחס ההון העצמי לרכיבי סיכון ליום 31 במארס 2008 הוא 13.4% לעומת 14.2% ליום 31 בדצמבר 2007. הירידה נובעת מגידול בהיקף האשראי לציבור כמפורט לעיל בסיבות לגידול סעיף האשראי, יחסית לגידול בהון העצמי, מהסטת השקעות באיגרות חוב ומלוות ממשלתיים לפיקדונות בבנקים ומגידול בערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי. מנגד, הגידול בהון העצמי כמפורט לעיל, מיתן את שיעור הירידה ביחס ההון.

הבנק עוקב באופן שוטף אחר יחס ההון העצמי לרכיבי הסיכון כדי שהיחס לא יפחת מהשיעור המזערי הנדרש על פי הוראות בנק ישראל ועומד נכון להיום, לפי הוראות ניהול בנקאי תקין על 9%. הבנק בוחן באופן שוטף את יחס הלימות ההון, וזאת על רקע הנוהג המקובל בבנקים בעולם לשמור על יחס הלימות הון בשיעורים העולים על דרישות המינימום של הרגולטורים ועקב כוונת המפקח על הבנקים לאמץ את הוראת באזל 2.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 2 לדוחות הכספיים לשנת 2007. ביישום של כללי החשבונאות בעריכת הדוחות הכספיים הנהלת הבנק משתמשת בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של הנכסים וההתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ושל התוצאות המדווחות של הבנק.

ייתכן שהתממשותם בעתיד של ההערכות ושל האומדנים כאמור יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. חלק מההערכות ומהאומדנים כאמור כרוכים במידה רבה של אי ודאות, והם עלולים להיות מושפעים בעתיד משינויים שונים.

בכל הנוגע למדיניות החשבונאית הבנק מחשיב אומדנים והערכות מסוג זה, שהשינויים בהם עשויים להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, כאומדנים וכהערכות בנושאים קריטיים.

לדעת הנהלת הבנק, האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

הערכות ואומדנים חשבונאים בנושאים קריטיים כאמור לעיל, פורטו בדוח הדירקטוריון לשנת 2007.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של הבנק בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון לשנת 2007.

מדיניות ניהול סיכונים

במהלך פעילותו הבנק נחשף לסיכונים שונים, כגון סיכוני שוק (סיכונים הנובעים מחשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ובשערי החליפין וסיכונים מחשיפת בסיסי ההצמדה), סיכוני נזילות, סיכוני אשראי וסיכונים תפעוליים. הוראות בנק ישראל לניהול בנקאי תקין קובעות עקרונות יסוד לניהול ולבקרת סיכונים. ההנחיות דורשות מעורבות והבנה של הדירקטוריון בניהול סיכונים, מינוי מנהל סיכונים שהוא חבר הנהלה והעמדת כלים להערכה ולמדידה של סיכונים. בגין סיכוני האשראי והשוק יש דרישה רגולטורית להלימות הון.

מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מאושרת בדירקטוריון הבנק. הדירקטוריון קובע את תקרות החשיפה המותרות בתחומים השונים. נושא ניהול הסיכונים נדון אחת לרבעון בדירקטוריון הבנק עם מסמך החשיפות המפרט את מכלול הנושאים הנוגעים לניהול סיכונים. כמו כן, דירקטוריון הבנק מקבל דיווח חודשי מתומצת בכל הנוגע לסיכוני השוק והנזילות בישיבות הדירקטוריון התקופתיות.

עד ליום 26 במארס 2008 כיהן מנכ"ל הבנק כמנהל הסיכונים. בישיבת דירקטוריון הבנק מאותו יום, הוחלט על שינוי מערך ניהול הסיכונים שהיה בבנק, במסגרתו מונתה מנהלת אגף נכסי לקוחות, גב' אילנה אבידב-מור למנהלת הסיכונים בבנק, בכל הנוגע לסיכוני שוק, נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים.

מנהלת הסיכונים אחראית בן היתר לניהול שוטף של החשיפות, המלצות לדירקטוריון ולהנהלה בנושא ניהול החשיפות, יצירת וגידור סיכונים, והסדרת נהלי מעקב. מנהל אגף בנקאות קמעונאית מה חנן ידידיה מונה למנהל סיכוני אשראי של הבנק. בנוסף הוחלט על הקמת יחידה לבחינת אשראי הכפופה למנהל סיכוני האשראי.

מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות נדונה בצוות ניהול נכסים והתחייבויות (להלן נ"ה) של הבנק בראשות מנהלת הסיכונים. צוותי משנה מנהלים את הפעילות השוטפת, הנעשית על פי החלטות הדירקטוריון או ועדותיו העוסקות בחשיפות לסיכוני שוק ונזילות ובכפוף להוראות הפיקוח על הבנקים.

לבנק יחידה לבקרת אשראי ויחידה לבקרת סיכונים (סיכוני שוק ונזילות) הכפופות למנכ"ל הבנק.

סיכוני שוק

סיכון שוק הוא הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ-מאזניות הנובע משינוי בשווי ההון של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק.

מדיניות סיכוני השוק ודרכי ניהולם מכוונת להפחית את רמת הסיכון מהפעילות השוטפת של הבנק עד למינימום סביר. מלבד ניהול שמרני של הפעילות השוטפת המדיניות מכוונת ליצור אפיק הכנסה נוסף מביצוע חשיפות יזומות וממסחר על פי הרשאות של הנהלת הבנק ושל הדירקטוריון. תהליך ניהול הסיכונים כולל מדידת הסיכונים, הערכת התוצאות האפשריות הנובעות מסיכונים אלו, דיווח, נהלים ובקרה.

לבנק מערך מחשוב המאפשר לנהל בסיס נתונים, לתכנן פריסת תזרימים עתידיים ולבצע את החישובים הדרושים לצורך ניהול הסיכונים. הבנק אומד אחת לחודש את רגישות הערך הנוכחי של כלל הבנק לשינויים בגורמי הסיכון העיקריים. הבנק אומד את סיכוני השוק של כלל הבנק גם בשיטת הערך בסיכון (VAR) לצורכי מדידה ודיווח. כמו כן, נבחנים תרחישי קיצון והשפעתם על הון הבנק.

סעיפים 9 ו-10 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 339 מורים על ניהול סיכונים על פי מודל פנימי. עד לאחרונה קיבל הבנק פטור מבנק ישראל מיישום סעיפים אלו (ראה פירוט להלן).

הבנק נדרש לשמור על יחס הון מזערי בגין סיכוני השוק על פי מודל סטנדרטי שהגדיר בנק ישראל. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכוני המטבע והאינפלציה בבנק. סך ההון הנדרש לעניין זה ביום 31 למארס 2008 הוא 1.4 מיליון ש"ח (הסכום המשוקלל במונחי נכסי סיכון הוא 16.1 מיליון ש"ח).

- חשיפת הבסיס

חשיפת הבסיס מוגדרת כחשיפת ההון הפיננסי הפעיל לשלושה מגזרי הצמדה כדלקמן: שקל לא צמוד, שקל צמוד מדד ומט"ח (כולל צמוד מט"ח). הסיכון נובע מהשפעה אפשרית של האינפלציה ומשינויים בשערי החליפין על הכנסות הבנק. מחלקת הנוסטרו של הבנק אחראית על ניהול סיכון הבסיס. המדיניות נקבעת בהתאם לתנאי השוק ובכפוף למגבלות קיימות.

מגבלות חשיפת הבסיס שקבע דירקטוריון הבנק במגזרים השונים הן אלו:
 במגזר הלא צמוד ינוע עודף או חוסר בנכסים בין (-25%) ל-120% מן ההון העצמי הפעיל.
 במגזר הצמוד למדד עודף הנכסים או עודף ההתחייבויות נגזר מיתר המגזרים.
 במגזר המט"ח לא יעלה עודף הנכסים או עודף ההתחייבויות על 20% מן ההון העצמי הפעיל.
 לצורך חישוב מגבלות החשיפה ההון העצמי הפעיל מוגדר כהון עצמי, בניכוי נכסים לא פיננסיים, בניכוי ההתאמות נטו בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן ובתוספת ההפרשה לחובות מסופקים כללית ונוספת. מדידת החשיפות נעשית לאחר התאמות כלכליות אשר כוללות, בין היתר, מכשירים נגזרים המוצגים כחוץ-מאזניים.
 חשיפות נקודתיות שלא עומדות במגבלות מדווחות לדירקטוריון הבנק.

החשיפה המקסימלית במגזר המט"ח מוגבלת כמפורט להלן:
 חשיפה לדולר האמריקני עד 20% מן ההון העצמי הפעיל, חשיפה לאירו עד 20% ממגבלת החשיפה במט"ח וחשיפה לסל המטבעות עד 0.5 מיליון ש"ח. החשיפה לשאר המטבעות עד 1% מההון העצמי הפעיל, בכפוף למגבלה הכוללת על החשיפה במט"ח.

בוועדת ההשקעות של דירקטוריון הבנק מיום 26 למארס 2008 הוחלט על מגבלת חשיפה באירו בשיעור של עד 10% מההון העצמי הפעיל. ביתר המטבעות הזרים המגבלה שונתה לשיעור של עד 0.5% מההון העצמי הפעיל לכל מטבע, בכפוף למגבלה הכוללת על החשיפה במט"ח.

להלן חשיפת הבסיס במהלך הרבעון הראשון של שנת 2008 (במיליוני ש"ח):

ליום 31 במארס 2008	מקסימום במהלך הרבעון ⁽¹⁾	מינימום במהלך הרבעון ⁽¹⁾
מגזר צמוד מדד	238.3	122.3
מגזר שקל לא צמוד	377.4	164.4
מגזר מט"ח וצמוד מט"ח	19.5	16.2
סך הכול הון פיננסי פעיל	518.0	

⁽¹⁾ על בסיס מדידה לסופי חודשים.

ליום 31 במארס 2008 רגישות השווי ההוגן לירידה במדד בשיעור של 1% היא כ-1.3 מיליון ש"ח שהם כ-0.2% מסך ההון העצמי הפעיל (2.5 מיליון ש"ח שהם כ-0.6% מסך ההון העצמי הפעיל נכון ליום 31 בדצמבר 2007).

דירקטוריון הבנק אישר לעסוק במכשירים נגזרים עם תאגידים בנקאיים בלבד, בכפוף למגבלות שנקבעות מעת לעת בוועדת ההשקעות של הדירקטוריון על השקעות בתאגידים אלו. במסגרת זו הבנק מבצע מסחר בעסקאות עתידיות כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ALM).

בחודש יולי 2007 אישר בנק ישראל לבנק לפעול במכשירים נגזרים במט"ח בכפוף לכמה תנאים. הבנק רשאי לפעול בנגזרי מט"ח לצורכי ניהול נכסים והתחייבויות (ALM) ולצורכי גידור בלבד. הבנק טרם החל לפעול בנגזרי מט"ח. בעקבות האישור האמור ביטל בנק ישראל את הפטור שניתן לבנק מיישום מודל VAR לניהול סיכוני שוק. הבנק נערך ליישום של מודל לניהול סיכוני שוק בהתאם לתכנית העבודה שלו.

חשיפת הריבית -

מטרת ניהול חשיפת הריבית היא למזער בעלות סבירה את סיכוני הריבית הנגזרים מן הפעולות השוטפות במגזרי ההצמדה השונים. שינויים בשיעורי הריבית עלולים לפגוע ברווחיות הבנק אם יש פער בין משך החיים הממוצע (להלן המח"מ) של הנכסים לבין מח"מ ההתחייבויות. לשם כך מתבצעת בחינה תקופתית של מח"מ המקורות והשימושים.

המח"מ המחושב לצורך ניהול חשיפת הריבית הוא מח"מ כלכלי המושפע גם ממכשירים נגזרים המוצגים כחוץ-מאזניים וגם מההון העצמי הפעיל. ההון העצמי הפעיל מסווג כמקור לא צמוד לזמן קצר.

חשיפת הריבית נמדדת במונחים של שינוי הערך הנוכחי כתוצאה משינויים בריבית.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלת פער מח"מ של עד ± 0.5 שנים בכל אחד ממגזרי ההצמדה השונים האלה: הלא צמוד, הצמוד למדד והמט"ח (כולל צמוד מט"ח).

דירקטוריון הבנק קבע מגבלה כוללת בחשיפה לריבית (השינוי בשווי ההוגן במגזר בעקבות עלייה או ירידה בשיעור של 1% בריבית) במגזר הצמוד ובמגזר הלא צמוד יחדיו של 6% מההון העצמי ומגבלה של 1% מההון העצמי במגזר המט"ח והצמוד מט"ח.

מגבלה	באחוזים מסך ההון העצמי		שינוי בשווי ההוגן במיליוני ש"ח		חשיפת ריבית (1)
	31/12/07	31/3/08	31/12/07	31/3/08	
6% מסך ההון העצמי	1.3	1.0	6.8	6.5	מגזר צמוד למדד ומגזר שקל לא צמוד (2)
1% מסך ההון העצמי	0.1	0.1	0.4	0.3	מגזר מט"ח וצמוד מט"ח

(1) השינוי בשווי ההוגן במגזר בעקבות שינוי בשיעור של 1% בריבית.
 (2) חישוב החשיפה נעשה בלא קיזוז בין המגזרים.

במגזר הלא צמוד - לרוב הנכסים וההתחייבויות מח"מ קצר או שהם צמודים לריבית הפריים היכולה להשתנות מדי יום ביומו, ועל כן הם מסווגים כנכסים או כהתחייבויות לפירעון עם דרישה. מח"מ ההתחייבויות במגזר מושפע, בין היתר, מיתרת עו"ש הזכות שנפרסת על פי הערכת הבנק עד שנתיים.

ליום 31 במארס 2008 מח"מ ההתחייבויות ארוך ממח"מ הנכסים ב-0.03 שנים (0.02 שנים נכון ליום 31 בדצמבר 2007), ולכן יש חשיפה לירידת ריבית במגזר. התחזית בסוף הרבעון הייתה לירידת הריבית במגזר הלא צמוד.

במגזר הצמוד למדד - ליום 31 במארס 2008 מח"מ הנכסים ארוך ממח"מ ההתחייבויות ב-0.18 שנים (0.24 שנים נכון ליום 31 בדצמבר 2007), ולכן יש חשיפה לעליית ריבית במגזר. התחזית בסוף הרבעון הייתה לירידה בריבית במגזר הצמוד בטווח הבינוני והארוך.

כ-27% מפיקדונות הציבור במגזר הצמוד למדד הן תכניות חיסכון בריבית קבועה לתקופת פירעון מקורית של עשר שנים. התכניות נסגרו בפני מפקידים חדשים מחודש פברואר 2001. מכאן שליום 31 במארס 2008 התקופה המקסימלית לפירעון חוזי היא כשלוש שנים. ניסיון העבר מלמד כי תקופת החיסכון בפועל בתכניות אלו קצרה ממועד הפירעון החוזי. פער המח"מ במגזר זה תלוי בהנחות המודל לפדיון עתידי של תכניות החיסכון בריבית קבועה.

שיעורי הפדיון של תכניות החיסכון, כפי שהמודל חוזה, נקבעים על פי מכלול המשיכות מן התכניות בעבר ועל פי הוותק של החוסכים שמשכו את כספם. המח"מ של תכניות החיסכון בריבית קבועה על פי המודל הוא כ-1.2 שנים.

הבנק מפעיל גם תכניות חיסכון בריבית משתנה כדי להקטין את חשיפת הבנק לריבית במגזר הצמוד למדד. נכון ליום 31 במארס 2008 הצבירה בתכניות אלו היא כ-1,473 מיליון ש"ח, שהם כ-65% מסך פיקדונות הציבור במגזר הצמוד למדד.

עיקר השקעות הבנק בתקופה האחרונה הן לטווחים של שנה עד שנתיים. בשל יכולת התכנסות מוגבלת לזמן קצר קשה להתאים במדויק את מח"מ הנכסים למח"מ ההתחייבויות במגזר, מח"מ ההולך ומתקצר. נוסף על כך, לבנק תכניות חיסכון בריבית משתנה אחת לחצי שנה בעלות מח"מ קצר (של כ-0.3 שנים) שכנגדן הוא מתכסה על פי מח"מ של שנה.

במגזר מטבע חוץ - היקף הנכסים וההתחייבויות במגזר אינו גדול. נכון ליום 31 במארס 2008 מח"מ ההתחייבויות ארוך ממח"מ הנכסים ב-0.06 שנים (0.07 שנים נכון ליום 31 בדצמבר 2007), ולכן יש חשיפה נמוכה לירידת ריבית במגזר.

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הוא הסיכון לרווחי הבנק ולהונו העצמי כתוצאה מאי יכולתו לספק את צורכי נזילותו. ניהול הסיכון מבוקר באופן סדיר כדי להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים. ניהול הנזילות השוטף הוא באחריות מחלקת הנוסטרו של הבנק.

הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול הנזילות עוגנו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. על פי ההוראה הבנק נדרש להפעיל מערכות מידע לשליטה, למדידה, לבקרה ולדיווח על הנזילות.

על פי ההוראה יקבל דירקטוריון הבנק דיווחים תקופתיים, לפחות אחת לרבעון, על מצב הנזילות ועל המגמות בהתפתחות הנזילות במסמך החשיפות.

דירקטוריון הבנק אישר מסמך מדיניות לניהול סיכון הנזילות של הבנק. במסמך המדיניות נקבעו הרכיבים הכמותיים לחישוב יחס הנזילות, נקבעו מגבלות על פער הנזילות ונקבע מערך הטיפול בחריגות מהמדיניות ומהמגבלות שנקבעו.

לבנק יש מנגנון למדידה שוטפת ולבקרה אחר מצב הנזילות על בסיס יומי. מנגנון שבין תפקידיו לאמוד את מצב הנזילות, לנהל את המקורות ולהיערך למשבר נזילות.

אמידת מצב הנזילות מתבצעת על פי חישוב פער הנזילות לפי תקופות לפירעון ועל פי יחס הנכסים הנזילים להתחייבויות.

הבנק אוסף ומנתח נתונים היסטוריים. על בסיס נתונים אלו בנה הבנק מודל סטטיסטי LAR (LIQUIDITY AT RISK) כדי לקבוע את רמת הנזילות הנדרשת שתשקף נכונה את פעילות הבנק. דירקטוריון הבנק אישר את המודל.

נכון ליום 31 במאָרס 2008 הבנק עומד ביחס הנזילות הנדרש בעת שימוש במודל פנימי.

ראה להלן גם פרק 'מדיניות גיוס המקורות ומצב הנזילות'.

היערכות ליישום עקרונות באזל 2

הוועדה הבינלאומית לפיקוח על הבנקים (ועדת באזל) מתאמת בנושאים שונים את פעולות הבנקים המרכזיים במדינות המתועשות.

מסמך ועדת באזל 1 משנת 1988 קבע את דרישות הלימות ההון בתאגידים הבנקאיים בעניין חשיפת התאגיד הבנקאי לסיכונים אשראי על פי שיטה סטנדרטית.

הוועדה פרסמה בשנת 2006 את הנוסח הסופי של מסמך חדש בנוגע להלימות הון (להלן מסמך באזל 2).

מסמך באזל 2 מציג שלושה עקרונות (נדבכים) חדשים כדלקמן:

נדבך 1 - חישוב הקצאת ההון הנדרשת בגין החשיפה לסיכונים אשראי על פי מאפייני האשראי השונים. התאגיד הבנקאי נדרש לחשב את הקצאת ההון בהתבסס על מודלים כמותיים וסטטיסטיים לדירוג אשראי ולניהול סיכונים.

כמו כן, התאגיד הבנקאי נדרש להקצות הון בגין החשיפה לסיכונים תפעוליים ובגין סיכונים שוק. במהלך שנת 2009, נדרשים הבנקים לחשב במקביל את הקצאת ההון לפי הוראות באזל 1 והן לפי הוראות באזל 2.

נדבך 2 - שדרוג מערך ניהול הסיכונים הכולל גם את הסיכונים התפעוליים, הבקורות והממשל התאגידי בבנקים. היישום נקבע לשנת 2009.

נדבך 3 - דרישות דיווח וגילוי איכותי וכמותי בנוגע לחשיפות לסיכונים, לאופן ניהולם ולהערכתם. דרישות הגילוי משתנות לפי הגישה שנבחרה לחישוב יחס ההון לרכיבי סיכון ותלויות באופן ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי. היישום נקבע לשנת 2009.

בין היתר, מטרת ההנחיות שנקבעו במסמך באזל 2 היא לייסד מערכת כללים מקיפה לטיפול בנושאים של זיהוי, הערכה, צמצום ובקרה ולהרחיב את הדיווח לציבור בנוגע לסיכונים.

דרישות בנק ישראל

בחודש מאי 2007 פרט המפקח על הבנקים את ההיערכות הצפויה ליישום הוראות באזל 2 במערכת הבנקאית.

במהלך שנת 2007 פרסם בנק ישראל טיוטת הוראה בנוגע לבאזל 2 העוסקת בגישות הסטנדרטיות לסיכון אשראי, לסיכון שוק ולסיכון תפעולי.

בחודש אוגוסט 2007 דרש בנק ישראל מהבנקים למלא סקר ניתוח פערים (GAP ANALYSIS) בעקבות הנחיות ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאידי בבנק (נדבך 2).

בחודש ספטמבר 2007 העביר בנק ישראל בקשה לבנקים למילוי שאלון סקר השפעה כמותית (QIS5) על יישום המלצות הגישה הסטנדרטית. מטרת השאלון להעריך את השפעת יישום המודל הסטנדרטי על יחס ההון לרכיבי סיכון של הבנק. הבנק הגיש את תוצאות הסקר לבנק ישראל בחודש פברואר 2008 כנדרש.

בחודש דצמבר 2007 פורסמה הוראת שעה בדבר דרישות גילוי מסוימות הנדרשות לפי הנדבך השלישי.

במהלך 2008 פרסם בנק ישראל הבהרות נוספות בקשר ליישום נדבך 1, וכן טיוטות לגבי יישום גישה מתקדמת (IRB) וסוגיות משפטיות הנוגעות לנדבך 1.

כמו כן, פרסם בנק ישראל את כוונתו להפיץ סקר השפעה כמותית ברבעון הראשון של שנת 2009 לפי גישת המודלים המתקדמים באשראי, לגבי הבנקים שעומדים ליישם את הגישה המתקדמת.

בנק ישראל עוקב אחרי התקדמות הבנקים בפרויקט ודורש דיווח שוטף בנושא.

התארגנות הבנק

נקבעה תכנית עבודה והוקם צוות היגוי בבנק ליישום ההוראה בראשות החשבונאי הראשי. נבחר ספק לתמיכה ביישום נדבך 1 ונדבך 2 של ההוראה ובמילוי סקר ניתוח פערים לבנק ישראל (נדבך 2).

הבנק החל להתארגן, במשותף עם בנק מזרחי טפחות בע"מ ליישום הגישה הסטנדרטית בנדבך 1. לצורך כך החליט הבנק להשתמש במערכת מחשב יעודית שנרכשה על ידי בנק מזרחי טפחות בע"מ והחל בהתאמת המידע שברשותו לקליטה במערכת האמורה. יישומה של ההוראה דורשת מהבנק להמשיך ולהקצות משאבים הן בתחום כוח האדם של הבנק הן בתחום המחשוב.

סיכוני אשראי

סיכון אשראי הוא הסיכון להפסד הנובע מכך שלווה לא יעמוד בהחזרים שמוגדרים בהסכם האשראי עם הבנק.

מערך ניהול האשראי מסתמך על סמכויות אשראי ברמות השונות ועל נוהלי האשראי אשר מגדירים את תהליך אישור האשראי ואת דרך גיבוש החלטות והבקרה. הבנק משקיע באורח שוטף משאבים בהכשרת העובדים העוסקים בגיבוש החלטות ובהערכת סיכונים באשראי.

הבנק נותן אשראי ללקוחותיו תוך הפעלת מכלול שיקולים לרבות אמינות, נסיון עבר, יכולת החזר, העדר תסמינים שליליים וביטחונות מוצעים.

הביטחונות אשר מתקבלים על ידי לקוחות הבנק הינם התחייבות הלווה, זכות קיזוז על תכניות חיסכון, שיעבוד פיקדונות, תיקי ניירות ערך, כלי רכב, קרנות השתלמות וקופות גמל נזילות וערבים. הערבים להלוואות הם ברובם ערבים מוגנים אשר ניתן להיפרע מהם רק לאחר מיצוי ההליכים נגד החייב.

היקף הביטחונות המטריאליים הוא אחוז נמוך מסך האשראי שניתן ולכן לא הובא בחשבון לצורך הפחתת הסיכון מסך האשראי שניתן על ידי הבנק. תכנית העבודה של הבנק תומכת בהגדלת שיעור זה.

במהלך חודש מארס 2008 הוחלט על הקמת יחידה לבחינת אשראי הכפופה למנהל סיכוני האשראי. היחידה עוסקת בבחינה שוטפת של מתן אשראי על כל היבטיו, לרבות בחינת שיקולי אשראי. עבודת היחידה מאפשרת בקרה יומיומית ועקבית אחר שיקולי האשראי העומדים ביסוד מתן אשראי ללקוחות, גילוי מידי של ליקויים, הפקת לקחים שיהוו בסיס להתאמה ותיקון נהלים והסקת מסקנות על ידי יתר יחידות האגף העוסקות במתן אשראי, כחלק מתהליך העבודה היומיומי. כמו כן, הבנק תגבר את יחידת הגביה באגף בנקאות קמעונאית להידוק הטיפול בחובות הבעייתיים.

יחידת בקרת האשראי הכפופה כאמור למנכ"ל הבנק, מכינה דוחות בקרת אשראי שנתיים המוצגים בפני דירקטוריון הבנק.

- אג"ח תאגידים

בחודש ינואר 2008 הסיר בנק ישראל את מגבלת ההשקעה של הבנק על סך 200 מיליון ש"ח, שהייתה קיימת על השקעה באג"ח תאגידים. נכון ליום 31 במארס 2008 ההשקעה באג"ח תאגידים היא בסך של כ-78 מיליון ש"ח.

וועדת ההשקעות של דירקטוריון הבנק קבעה מגבלות השקעה באג"ח תאגידים. צוות השקעות לענייני אג"ח תאגידים דן בקביעת מסגרות לפעילות באג"ח מסוג זה, בכפוף לנוהלי פעילות מתאימים. בקרה בנושא אג"ח תאגידים נכללת בתכנית בקרת האשראי.

- הפרשה לחובות מסופקים

הבנק גיבש קריטריונים כדי לקבוע מהם חובות בעייתיים ונהלים למעקב אחריהם, ועל יסוד זה נבדק חישוב ההפרשות לחובות מסופקים אשר לדעת הנהלת הבנק משקפות את סיכוני האשראי של הבנק. הנהלת הבנק שוקדת כל העת על שיפור הפיקוח והבקרה בטיפול בחובות בעייתיים ועל הרחבת המידע והכלים העומדים לרשות הבנק בעת מתן האשראי ללקוחותיו.

מדיניות האשראי של הבנק, שלפיה תיק האשראי מפוזר בין מספר רב של לווים פרטיים שיתרת האשראי של כל אחד מהם נמוכה בדרך כלל, תורמת להקטנת סיכון האשראי.

- חובות בעייתיים

יתרה ליום			(במיליוני ש"ח)
31/12/07	31/03/07	31/03/08	
1.2	1.3	1.6	שאינם נושאים הכנסה
7.8	6.3	9.8	שאורגנו מחדש
13.5	7.8	8.2	בפיגור זמני (1)
<u>27.0</u>	<u>15.6</u>	<u>21.4</u>	בהשגחה מיוחדת (1)
49.5	31.0	41.0	סך הכול אשראי מאזני ללווים בעייתיים
<u>5.3</u>	<u>3.0</u>	<u>3.6</u>	סך הכול אשראי חוץ-מאזני ללווים בעייתיים
<u>54.8</u>	<u>34.0</u>	<u>44.6</u>	סך הכול אשראי כולל

(1) על פי החלטת ההנהלה, החל מרבעון זה עודכנו הקריטריונים למדידת חובות בפיגור זמני, שהשפיעו על יתרת היקף החובות בפיגור זמני והחובות בהשגחה אוטומטית.

הבנק פועל כדי לאתר מוקדם ככל האפשר לווים בסיכון, ולשם כך הוא מפעיל כלי מעקב לבקרה.

- מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בחודש דצמבר 2007, פורסמו הוראות דיווח לציבור בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי".

ההוראות מבוססות, בין היתר, על תקני חשבונאות בארצות הברית ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארצות הברית.

העקרונות המנחים שבבסיס ההוראות, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות ומפורטות בביאור (2)4 לתמצית הדוחות הכספיים.

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסדים הנובעים מכשלים או מליקויים בתהליכים פנימיים (בין אם מדובר בגורמי אנוש בין אם מכשלים במערכות) או מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכונים משפטיים, והיא אינה כוללת סיכונים אסטרטגיים. בגין הסיכון התפעולי יש דרישה עתידית להלימות הון רגולטורית במסגרת הוראות באזל 2.

בבנק יש גופי פיקוח והכוונה שונים בנושא הסיכון התפעולי, ובהם דירקטוריון הבנק ובקר סיכונים. כמו כן, בבנק גופים נוספים שחלק מפעילותם נוגע לבקרת הסיכונים התפעוליים, ובהם קצין ציות ומניעת הלבנת הון ומימון טרור ומחלקת אבטחת מידע.

במסגרת ניהול הסיכון נאסף מידע על אירועי נזק תפעולי שהתרחשו בפועל ומופו כל הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק.

סיכון משפטי

סיכון משפטי הוא הסיכון להפסד בגלל היעדר האפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם. יש סיכונים הנובעים מחקיקה, מתקנות, מפסיקה ומהוראות של הרשויות. יש סיכונים הנובעים מפעילות בלא גיבוי בהסכמים מספקים או בלא יעוץ משפטי או מייעוץ משפטי חלקי או לקוי, ויש סיכונים הנובעים מהליכים משפטיים.

סיכונים מעין אלה יכולים לנבוע ממכלול רחב של נסיבות, ופעמים רבות הם שלובים בסיכונים תפעוליים אחרים.

הסיכונים עלולים להתרחש, בין היתר, עקב היעדר סמכות או כשרות של אחד הצדדים להסכם, עקב היעדר מסמכים מתאימים, בגלל אי חוקיות או אי שלמות של הסכמים, בשל טעויות במילוי פרטים נחוצים בהסכם וכיוצא בזה.

פעילות רחבה של הבנק בתחום קופות הגמל כרוכה בהיערכות מורכבת להוראות משפטיות של הרשויות המפקחות.

החשיפה בגין סיכונים אלו מבוקרת ומוקטנת בין היתר בדרכים הללו:

- העסקת יועצים משפטיים שלהם ידע וניסיון במערכת הבנקאית ובמערכת קופות גמל וקרנות השתלמות.

- ניתן יעוץ משפטי בעת התקשרויות חדשות של הבנק.

- בדיקת מידת ההשפעה שתהיה להוראות החקיקה והרשויות המפקחות על עבודת הבנק ועל התקשרויותיו.

- הפקת לקחים משינויים בחקיקה, לרבות מפסיקת בתי המשפט, והעברת חוות דעת כתובות בעניינים אלו ליחידות השונות בבנק, יישומם של לקחים אלו בנוהלי הבנק ובמסמכים המשפטיים הנהוגים בבנק וכן עדכון היחידות הרלוונטיות בבנק.

- מינוי קצין ציות שתפקידו מפורטים להלן.

- קיום הנחיות ונהלים מתאימים למניעת הסיכונים.

קצין ציות

מינוי קצין ציות נדרש כחלק מניהול הסיכונים בבנק. בין תפקידיו לסייע להנהלה ולדירקטוריון לשאת באחריותם לציות הבנק לכל דרישות החוק ולדרישות רגולטוריות אחרות בתחום הצרכני, להקטין את החשיפה של הבנק לתביעות משפטיות, למנוע הפסדים כספיים העלולים להיגרם לבנק בגין הפרת הוראות החוק האמורות ולשמור על המוניטין של הבנק.

קצין הציות עוסק, בין היתר, בהטמעת ההוראות הצרכניות בקרב עובדי הבנק. כחלק מפעולות ההטמעה הוכנו מצגות ולומדות אשר כל עובדי הבנק למדו ונבחנו על תוכן.

קצין הציות עוקב אחר ההפרות בתחום ההוראות הצרכניות, ועוקב אחר פעולות המחלקות השונות עד לתיקון הליקויים. במקרים אחדים הטיפול מחייב שינויים במערכות המיון. כמו כן, הבנק עוקב אחר השינויים בחקיקה או בהוראות המיסוי בזיקה להוראות הצרכניות.

בסניפי הבנק מונו אחראים לנושא הציות, והם מסייעים להטמעת ההוראות הצרכניות בבנק. האחראים מבצעים אחת לחודש בקרה בנושאים שבזיקה להוראות הצרכניות.

מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות

הוראות בנק ישראל מחייבות את דירקטוריון הבנק לקבוע את המדיניות בנושא איסור הלבנת הון ומימון טרור.

דירקטוריון הבנק מינה ממונה על יישום הוראות החוק לאיסור הלבנת הון ומניעת מימון טרור ואימץ כללים מנחים בתחומים האלה:

- שילוב הטיפול ביישומן ובאכיפתן של הוראות חוק איסור מימון טרור, התשס"ה - 2005 (להלן חוק איסור מימון טרור) כחלק מתחומי האחריות של הממונה על איסור הלבנת הון.

- קיום בקרה והבטחת הציות לחוק.

- מתן מענה לסיכונים הגלומים בשירותים הניתנים ללקוחות באמצעות טכנולוגיות חדשניות.

- סיווג לקוחות ובחינת פעילותם על פי רמות סיכון לעניין הלבנת הון ומימון טרור.

עוד הדגיש הדירקטוריון את החשיבות העליונה שבקיום מערך לימודי והסברתי מובנה להטמעת הידע בקרב העובדים.

בהמשך להצהרת מדיניות הבנק, אישרו ההנהלה והדירקטוריון מסמך מדיניות מפורט שהוחל על כל הסניפים ויחידות הבנק. המסמך מכיל קווי מדיניות ותהליכים ניהוליים שמטרתם להבטיח אחידות ושיטתיות בטיפול בנושאים העומדים בזיקה לאיסור הלבנת הון ולמניעת מימון טרור.

בבנק מופעלת מערכת ממוחשבת לזיהוי וליתור לקוחות וחשבונות שהם בבחינת מוקדי סיכון להלבנת הון. המערכת עושה שימוש בפרטי המידע המנהלי בתוך כדי התייחסות לתחומי פעילות שונים. לבנק מערכת ממוחשבת לתייעוד ושמירת מידע לעניין הוראת "הכר את הלקוח".

במהלך הרבעון האחרון נמשכו פעולות ההדרכה וההטמעה של הוראות הדינים.

מדיניות גיוס המקורות ומצב הנזילות

מקורות הבנק הם בעיקר תכניות חיסכון, פיקדונות לזמן קצוב ופיקדונות לפי דרישה. כמו כן, הבנק מנצל על פי הצורך את המקורות המוניטריים שבנק ישראל מעמיד לרשותו. נכון להיום, בנק הפועלים מאפשר לבנק לגייס ממנו מקורות נזילים עד 500 מיליון ש"ח.

סכום פיקדונות הציבור השקליים הניתנים למשיכה לפי דרישה (עו"ש ופר"י) ליום 31 במארס 2008 הסתכמו ב-1,388 מיליון ש"ח לעומת 1,417 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2007, ירידה של כ-2%. בדבר פיקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה, ראה לעיל בפרק 'המבנה וההתפתחויות העיקריות בנכסים ובהתחייבויות של הבנק'.

נכון ליום 31 במארס 2008 יתרות המזומנים והפיקדונות היומיים הנזילים בבנקים ובבנק ישראל הן כ-96% מיתרות פיקדונות הציבור הנזילים השקליים.

במהלך הרבעון ירדה ריבית בנק ישראל בשיעור של 0.25 נקודות האחוז משיעור של 4.0% לשיעור של 3.75%. בסוף חודש מארס הפחית בנק ישראל את הריבית פעם נוספת ב-0.5 נקודות האחוז.

מגזרי פעילות

פעילות הבנק מנוהלת בשני מגזרי פעילות אלו:

1. המגזר הקמעונאי, הכולל את כל הפעילות הבנקאית-פיננסית מול הלקוחות.
2. מגזר שוק ההון, הכולל את פעילות הבנק בתחום קופות הגמל וקרנות ההשתלמות.

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

פעילות הבנק מנוהלת בשני מגזרי הפעילות האלה: קמעונאי ושוק ההון. החלוקה למגזרי פעילות היא על פי השירותים והמוצרים הניתנים ללקוחות בכל מגזר. הנהלת הבנק משתמשת בנתוני המגזרים בעת ניתוח תוצאות הפעילות של הבנק ונעזרת בהם כדי לגבש החלטות.

המגזר הקמעונאי כולל את כל הפעילות הבנקאית-פיננסית מול לקוחות הבנק, ומגזר שוק ההון כולל את הפעילות בתחום קופות הגמל וקרנות ההשתלמות.

תוצאות פעולות המגזרים מפורטות להלן. נתוני תוצאות המגזרים נערכו על פי הוראות המפקח על הבנקים בדבר 'מגזרי פעילות עיקריים', וכוללים את המידע כפי שהוא מוצג להנהלת הבנק.

תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים נחלקו כדלקמן:

רווח מפעולות מימון והפרשה לחובות מסופקים - משויכים למגזר הקמעונאי.

הכנסות תפעוליות ואחרות - הכנסות כל מגזר סווגו באופן ישיר לפעילותו.

הוצאות תפעוליות ואחרות - מרבית הוצאות מסווגות ספציפית למגזרים. הוצאות שלא ניתן היה לסווג באופן ישיר הוקצו לכל מגזר על פי יחס פעילותו (מספר עובדים יחסי, שטח בשימוש וכולי).

הון עצמי - מיוחס למגזר הקמעונאי.

להלן תוצאות פעילות הבנק על פי מגזרי פעילות: (במיליוני שקלים חדשים).

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס					
2007 (בלתי מבוקר)			2008 (בלתי מבוקר)		
סה"כ	שוק ההון	קמעונאי	סה"כ	שוק ההון	קמעונאי
50.9	-	50.9	60.4	-	60.4
<u>41.6</u>	<u>17.0</u>	<u>24.6</u>	<u>39.0</u>	<u>15.1</u>	<u>23.9</u>
<u>92.5</u>	<u>17.0</u>	<u>75.5</u>	<u>99.4</u>	<u>15.1</u>	<u>84.3</u>
<u>1.1</u>	<u>-</u>	<u>1.1</u>	<u>1.2</u>	<u>-</u>	<u>1.2</u>
12.3	2.6	9.7	11.0	1.8	9.2
<u>0.4</u>	<u>-</u>	<u>0.4</u>	<u>95.6</u>	<u>95.6</u>	<u>-</u>
<u>12.7</u>	<u>2.6</u>	<u>10.1</u>	<u>106.6</u>	<u>97.4</u>	<u>9.2</u>

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007

(מבוקר)		
סה"כ	שוק ההון	קמעונאי
245.3	-	245.3
<u>175.0</u>	<u>68.6</u>	<u>106.4</u>
<u>420.3</u>	<u>68.6</u>	<u>351.7</u>
<u>5.9</u>	<u>-</u>	<u>5.9</u>
71.8	12.8	59.0
<u>(0.1)</u>	<u>-</u>	<u>(0.1)</u>
<u>71.7</u>	<u>12.8</u>	<u>58.9</u>

המגזר הקמעונאי

מבנה המגזר

המגזר הקמעונאי הוא המגזר המוביל של הבנק. המגזר כולל את מערך הסינוף ואת הפעילות התומכת באגפים ובהנהלת הבנק.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים

בחודש יוני 2007 נחקק חוק לפיקוח על עמלות הבנקים. החוק דן בעיקר בסמכות שתינתן לבנק ישראל לפקח על מחירי השירותים הבנקאיים ובסמכות לקבוע את רשימת העמלות, את התעריפים ואת אופן חישובם. במהלך חודש יולי 2007 החלו דיונים בבנק ישראל עם נציגי הבנקים, ובמהלך חודש ינואר 2008 פורסם התעריפון שקובע את היקף העמלות ומחירן המירבי על פי החוק. יישום החוק נדחה לתחילת חודש יולי 2008.

תעריפון הבנק מותאם לחוק לפיקוח על עמלות הבנקים וכפוף לתעריפון הנגזר ממנו. תעריפון זה הועבר בתחילת מאי 2008 לבנק ישראל.

על פי הערכת הבנק, הפגיעה הצפויה בהכנסות מעמלות היא כ- 8 מיליון ש"ח לשנה.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

- הבנק שואף לשמר ולטפח את פעילותו ואת המוניטין שלו כבנק בעל ידע והתמחות מקצועית בקרב לקוחות שהם משקי בית, וזאת תוך כדי מתן מגוון של שירותים בעלויות נמוכות ביחס למקובל במערכת הבנקאית, ומאמץ מתמיד להביא לידי שיפור השירות הניתן ללקוחות. הבנק ימשיך להתקשר עם מעסיקים שונים, עם איגודים מקצועיים ועם תאגידים ממשלתיים ואחרים, בהסכמים למתן אשראי לעובדי מעסיקים אלה, כנגד פיקדון המעסיק, וזאת כאמצעי להרחבת מעגל לקוחותיו.

- הבנק פנה לבנק ישראל בבקשה להתיר לו להעניק שירותים בנקאיים לכלל השכירים ומשקי הבית. לפרטים ראה להלן בסעיף 'צפי להתפתחות בשנה הנוכחית'.

צפי להתפתחות בשנה הנוכחית

- על פי החלטת מליאת הדירקטוריון, פנה הבנק במהלך חודש מאי 2007 לבנק ישראל בבקשה להתיר לו להעניק שירותים בנקאיים לכלל משקי הבית והשכירים.

הפנייה נעשתה בהמשך לעבודה שהוכנה בבנק שעניינה היערכות אסטרטגית להרחבת פעילותו נוכח סיום ההתקשרות עם מדינת ישראל, השינויים הכרוכים בכך מבחינת סביבתו העסקית של הבנק והשאיפה להרחיב את אפיקי הפעילות ואת מקורות הרווח.

לאחרונה התקבל בבנק מכתב בנק ישראל, לפיו הטיפול בבקשת הבנק והבאתה בפני ועדת הרישיונות, יעשה לאחר הגשת תוכנית אסטרטגית לפיתוח פעילויות הבנק אשר תידון ותאושר בדירקטוריון הבנק. בהתאם, הבנק נמצא בשלבי סיום הכנתה של תוכנית כאמור.

- מתוכננת הרחבה משמעותית בפריסת הסניפים הכוללת פתיחתם של 12 סניפים נוספים ברחבי הארץ, הרחבה של חמישה סניפים קיימים ופתיחת שני מוקדי ניירות ערך ארציים, זאת, הן כדי לתת מענה נגיש לקהל הלקוחות הקיים והן כתשתית להרחבת קהל לקוחות הבנק בעתיד.

- בעקבות סיומה הצפוי של עסקת מכירת מניות הבנק המוחזקות בידי בנק הפועלים לבנק מזרחי-טפחות בע"מ, מבוצעת התארגנות למתן שירותי העו"ש ללקוחות הבנק, בסניפי בנק מזרחי-טפחות בע"מ.

יצוין, כי האמור בשלוש הפסקאות האחרונות, תחת הכותרת "מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים", "יעדים ואסטרטגיה עסקית" ו"צפי להתפתחות בשנה הנוכחית" הינו מידע צופה פני עתיד. קיימת אפשרות שמסיבות חוקיות, תקציביות, אנושיות ו/או אחרות, הבנק לא יבצע את הפעולות האמורות, או לא יבצען במלואן, או שהפעולות שיבוצעו לא יניבו את הפירות המקווים וכי שאיפתו של הבנק להגדיל את רווחיו מפעילותו של מגזר זה לא יתממשו.

שינויים ברווחיות המגזר
להלן שינויים ברווחיות המגזר:

שיעור השינוי באחוזים	לשלושה חודשים שהסתיימו		
	ביום 31 במארס		
	2007	2008	
(9)	10.1	9.2	רווח נקי
			רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות
19	50.9	60.4	מסופקים
(2)	24.6	23.9	הכנסות תפעוליות ואחרות
9	1.1	1.2	הפרשה לחובות מסופקים

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

- זמינות לקהל הלקוחות, בין אם באמצעות המערך הסניפי בין אם באמצעות ערוצי התקשורת הישירה.
- יכולות מקצועיות ואישיות של כח האדם במגזר למתן מענה הולם לדרישות הלקוחות.
- סל מוצרים רחב המוצע ללקוחות המגזר בהשקעות ובאשראי כדי שיענו על הדרישות ההולכות וגדלות של קהל הלקוחות.
- אפשרויות למתן שירות באמצעות כלים טכנולוגיים ישירים ושיפור השירות הניתן באמצעותם.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

הגורם העיקרי להצלחה בקרב אוכלוסיית משקי הבית הוא מתן שירות זמין, אמין ויעיל בעלויות נמוכות ביחס למקובל במערכת הבנקאית. הבנק שואף להמשיך ולהעניק ללקוחות המגזר את מגוון מוצרי ההשקעה והאשראי בתוך כדי גביית עלויות נמוכות ככל הניתן.

לקוחות

לקוחות המגזר הם כאמור לקוחות שכירים, מרביתם בעלי עושר פיננסי בינוני ומטה, רובם ותיקים בבנק ושיעור התחלופה שלהם נמוך. הבנק פועל להרחיב את מעגל הלקוחות במגזר.

הבנק מבקש להרחיב את הרישיון כדי שיוכל לתת שירותים בנקאיים לכל לקוחות משקי הבית ופועל בעניין זה מול בנק ישראל. לפרטים, ראה להלן בסעיף 'צפי להתפתחות בשנה הנוכחית'.

תחרות

- התחרות על פלח לקוחות משקי הבית מחריפה בשנים האחרונות, והבנק נאלץ להתמודד מול שאר הבנקים המסחריים וגורמים פיננסיים נוספים. עם סיום התקשרותו של הבנק עם מדינת ישראל בהסכם למתן שירותים בנקאיים לעובדיה (ראה להלן ב'הסכמים מהותיים') גברה התחרות באופן מהותי על לקוחות עובדי המדינה.

- הבנק ממשיך להעניק לעובדי המדינה הטבות בניהול חשבון עו"ש להן היו זכאים עד ל-31 בדצמבר 2007, מועד בו הגיע לסיומו הסכם ההתקשרות של הבנק עם מדינת ישראל למתן שירותים בנקאיים לעובדי המדינה. החל מתחילת שנת 2008, מוענקות הטבות מאמצעי הבנק. הבנק ימשיך להעניק הטבות כאמור, במשך שבע שנים כמפורט להלן בסעיף 'הסכמים מהותיים'.

ההטבה בניהול חשבון עו"ש כוללת מסגרת אשראי בחשבון עו"ש עד 7,000 ש"ח ב"ריבית יהב" ופטור מעמלות שונות.

בנוסף להטבות בניהול חשבון עו"ש, הבנק מאפשר לעובדי המדינה לבצע שורה של הלוואות ב"ריבית יהב".

למרות התחרות העזה, בשנת 2008 ממשיכה העלייה במספר לקוחות הבנק והיקף הפעילות.

הסכמים מהותיים

- התקשרותו של הבנק עם מדינת ישראל בהסכם למתן שירותים בנקאיים לעובדי המדינה הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007.

בהקשר זה יש לציין, כי החשב הכללי הודיע גם על הפסקת ההתקשרות עם הבנק שעניינה טיפול הבנק במערך הניכויים משכרם של עובדי מדינה, לטובת מוטבים שונים. בכלל מוטבים אלה היה גם הבנק עצמו, שעד היום קיבל מלקוחות עובדי מדינה הוראות ניכוי משכרם לטובת הפקדה בתכניות חיסכון ופירעון אשראי שניתן על ידו. נוכח האמור, הגיש הבנק במהלך חודש פברואר 2008 עתירה לבג"צ, כנגד החלטת החשכ"ל שלא לאפשר עוד ניכויים לטובת הבנק. בית המשפט העליון, בשבתו בבג"צ, דחה ביום 22 במאי 2008 את עתירת הבנק כנגד החלטת החשב הכללי המאפשרת לעובדי מדינה לתת הוראות תשלום משכרם אך ורק לטובת הבנק שזכה במכרז, ולא לטובת בנקים אחרים כפי שהיה בעבר. בהתאם, ימשיך הבנק לגבות באמצעות ניכויים משכר עובדי המדינה שהורו כך, רק תשלומים בגין הסכמים שנחתמו בעבר, על פי המוסכם עם המדינה. בנוסף דרשה המדינה כי הבנק יפנה חלק מהסניפים המוחזקים על ידו בקריות הממשלה. עמדת הבנק היא, כי דרישה זו עומדת בסתירה למוסכם בין הצדדים ולהוראות הדין.

- כחלק מהיערכות הבנק נוכח סיום ההתקשרות בינו לבין המדינה, כאמור לעיל, נקשר הסכם בין הבנק לבין הסתדרות עובדי המדינה. על פי ההסכם, הבנק ממשיך לתת את סל השירותים הבנקאיים המפורט בו במשך שבע שנים באותם תנאים שעובדי המדינה נהנים מהם בעת החתימה על ההסכם כפי שצוינו בנוסח המכרז שפרסם החשב הכללי במשרד האוצר למתן שירותים בנקאיים לעובדי המדינה. שינויים בתנאים ובעמלות יתאפשרו בהסכמה משותפת של הצדדים. ההסכם הינו לתקופה של שבע שנים החל משנת 2008.

- לבנק הסכמים עם מעסיקים שונים למתן אשראי מפיקדונות מיועדים ושירותים בנקאיים נוספים לעובדיהם.

- לבנק התקשרות לקבלת שירותי מיחשוב מבנק הפועלים בע"מ. סוכם כי שירותים אלה ימשיכו להינתן לתקופת מעבר, לאחר השלמת מכירת מניות הבנק המוחזקות בידי בנק הפועלים לבנק מזרחי-טפחות בע"מ. כמו כן, לבנק התקשרות עם בנק הפועלים בע"מ, המאפשרת ללקוחותיו קבלת שירותים מסויימים בסניפי בנק הפועלים.

חברות בבורסה

הבורסה לניירות ערך בתל-אביב אישרה לבנק בקשה לחברות בבורסה בתוך כדי קביעת תקופת ניסיון של חצי שנה כחלק מתהליך האישור לפעול כחבר מן המניין. הבנק החל להיערך מבחינה תפעולית וביצע חלק מהשלבים הנדרשים. במהלך תקופת הניסיון בכוונת היה בכוונת הבנק להתארגן בנוגע לסליקה נפרדת של ניירות ערך, ובסמוך לסיום תקופת הניסיון להגיש בקשה להתקבל כחבר מסלקת הבורסה לניירות ערך.

בעקבות בקשת הבנק, ב-3 בינואר 2008 נתקבלה הודעת הבורסה בדבר הסכמתה להארכת המועד להשלמת ההתארגנות עד ליום 30 ביוני 2008. נוכח העברה צפויה של העברת הבעלות לבנק מזרחי טפחות בע"מ, הבנק בוחן את דרכי התארגנותו.

מערכת המחשב

על פי הדיווח המידי שפורסם ב-27 במארס 2007, שבו דווח על חתימת מזכר העקרונות למכירת חלקו של בנק הפועלים בבנק יהב, לבנק מזרחי-טפחות בע"מ, הוסכם כי הבנק ימשיך לקבל שירותי מחשוב מבנק הפועלים על פי התנאים הנהוגים כיום בין בנק הפועלים לבין הבנק וזאת לתקופה של שלוש שנים ממועד השלמת העסקה.

בו בזמן החל הבנק למפות את המערכות המתופעלות בבנק הפועלים והחל בעריכת סקר פערים עם המערכות של בנק מזרחי-טפחות בע"מ.

מגזר שוק ההון

מבנה המגזר

מגזר שוק ההון מרכז את הפעילות המסורתית של הבנק כנותן שירותים פיננסיים ואדמיניסטרטיביים לקופות הגמל ולקרנות ההשתלמות. רוב העמיתים בקופות הגמל וכל העמיתים בקרנות ההשתלמות הם במעמד של שכירים.

השירותים לקופות הגמל ולקרנות ההשתלמות כוללים בעיקר, גבייה לרבות באמצעות ניכויים ממשכורת, הפקדות, העברות או משיכות של כספי עמיתים, הנהלת חשבונות של קופות הגמל, קרנות ההשתלמות ושל עמיתי אותם גופים, עריכת דוחות כספיים, הכנת דוחות לאגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר וכדומה.

במהלך חודש אוקטובר 2007 התקשרו הבנק וארבע חברות מקבוצתו, בהסכם עם חברת הלמן אלדובי קופות גמל בע"מ (להלן קבוצת הלמן אלדובי) למכירת פעילותן של ארבע חברות אלה. ב-31 במאס 2008 הסתיימה מכירת פעילות חברות אלה. לפרטים ראה להלן.

קרנות השתלמות, קופות גמל וקרנות ידע

הבנק נותן שירותים ל-9 קרנות השתלמות, 14 קופות גמל ו-4 קרנות 'ידע' שהוקמו על פי הסכמי שכר שבהם התחייבו המעסיקים להפריש כספים לקידום הידע המקצועי של העובדים. נכון ליום 31 במאס 2008 היו בקופות הגמל ובקרנות ההשתלמות 591 אלף חשבונות עמיתים בהיקף כספי כולל של 20.8 מיליארד ש"ח לעומת 594 אלף חשבונות בהיקף כספי של 22.0 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007.

קרנות השתלמות

הבנק נותן שירותים לתשע קרנות השתלמות. כאמור קרן אחת נמכרה לקבוצת הלמן אלדובי ב-31 במאס 2008. שלוש קרנות השתלמות אחרות הן חברות בנות, אך הזכות למינוי דירקטורים מסורה לגורמים המקצועיים הרלוונטיים לאוכלוסיות העמיתים של כל קרן. מתקיים דיון עם אגף שוק ההון ועם האיגודים הרלוונטיים בקשר למכירתם.

בקרנות ההשתלמות 262 אלף חשבונות עמיתים נכון ליום 31 במאס 2008 לעומת 263 אלף בסוף שנת 2007. היקפן הכספי של הקרנות ליום 31 במאס 2008 הוא 12.6 מיליארד ש"ח לעומת 13.4 מיליארד ש"ח בסוף השנה הקודמת (ביום 31 במאס 2008 נמכרה פעילות קרן אחת בהיקף של כ-2.4 מיליארד ש"ח).

בתקופה המדווחת הסתכמו המשיכות נטו בקרנות ההשתלמות בסך של 217 מיליון ש"ח לעומת משיכות נטו בסך 160 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

קופות גמל

הבנק נותן שירותים ל-14 קופות גמל. קופת גמל אחת היא חברת בת של הבנק ובשליטתו עד ליום 31 במאס 2008. שש קופות גמל היו מנוהלות באמצעות 'חן יהב - חברה לניהול קופות גמל בע"מ' (להלן חן יהב) המצויה בשליטת הבנק ובניהולו. מכירת הפעילות של שבע הקופות לקבוצת הלמן אלדובי הושלמה ביום 31 במאס 2008. שבע קופות נוספות הן קופות גמל ענפיות.

בקופות הגמל 329 אלף חשבונות עמיתים נכון ליום 31 במאס 2008, לעומת 331 אלף חשבונות עמיתים בסוף שנת 2007. היקפן הכספי של קופות הגמל ליום 31 במאס 2008 מסתכם ב-8.2 מיליארד ש"ח לעומת 8.6 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007 (ביום 31 במאס 2008 נמכרה פעילות קופות גמל בהיקף של כ-4.1 מיליארד ש"ח).

בתקופה המדווחת הסתכמו המשיכות נטו בקופות הגמל בסך של 129 מיליון ש"ח לעומת משיכות נטו בסך של 208 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ביום 31 בדצמבר 2007 הפסיק הבנק להעניק שירותי ביצוע השקעות לקופות גמל ולקרנות השתלמות. קופות הגמל השונות העבירו את הטיפול בנכסיהן למנהלי תיקים שונים. לקופות גמל שטרם הספיקו לעשות כן ניתנה ארכה קצרה נוספת, שבמהלכה הבנק באמצעות קבוצת הלמן אלדובי העניק שירותי ביצוע השקעות.

הסדר דומה חל גם בנוגע לקופות הגמל שפעילותן נמכרה לקבוצת הלמן אלדובי, וזאת עד מועד השלמת עסקת המכירה.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

- הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל ועל ענף קופות הגמל מצד גורמים רבים, כגון הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים, רשות ניירות הערך, רשות החברות הממשלתיות ועוד. החוקים, חקיקת המשנה, החוזרים וטיטויות החוזרים מפורטים בדוח הדירקטוריון לשנת 2007 בפרק מגזר שוק ההון. להלן מפורטים חוקים נוספים.

חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005 (להלן החוק לצמצום הריכוזיות)

במסגרת הרפורמה בשוק ההון הידועה כ"רפורמת בכר", אישרה הכנסת ביום 25 ביולי 2005 את החוק לצמצום הריכוזיות, אשר תכליתו לצמצם את הריכוזיות בשוק ההון בכלל ובמערכת הבנקאית בפרט.

יישום הוראות החוק לצמצום הריכוזיות הביאה למכירת חלק נכבד מקופות הגמל שנוהלו בעבר על ידי תאגידים בנקאיים. הגופים שרכשו את קופות הגמל מידי תאגידים בנקאיים הינם תאגידים הנשלטים על ידי חברות ביטוח ותאגידים חוץ בנקאיים מקומיים וזרים. בכך למעשה בא המחוקק להבטיח כי במסגרת תפקידם החדש של הבנקים כ"יועצים פנסיוניים" יראה היועץ הפנסיוני לנגד עיניו את טובת הלקוח בלבד ללא שהיועץ הפנסיוני מצוי בניגוד עניינים מובנה.

הוראות אלו מחייבות את הבנק למכור את השליטה בקופות גמל ובחברות מנהלות של קופות גמל.

לאור האמור לעיל, בחודש אוקטובר 2007 חתמו הבנק, חן יהב חברה לניהול קופות גמל בע"מ, יהבית –חברה לניהול קופות גמל בע"מ, חסכון יהב בע"מ ויהב השתלמות וחסכון-חברה לניהול קופות גמל בע"מ (אשר במועד השלמת העסקה נרשמה כתכנית קופת גמל בניהול חן יהב) עם קבוצת הלמן אלדובי, הסכם למכירת פעילות קופות הגמל המצוינות לעיל.

אישור הממונה למכירת קופות הגמל לקבוצת הלמן אלדובי ניתן ביום 30 במארס 2008. העסקה הושלמה ביום 31 במארס 2008 באופן שהחל מ-1 באפריל החלו קופות הגמל להיות מנוהלות על ידי החברה המנהלת החדשה מקבוצת הלמן אלדובי. על חשבון התמורה בגין מכירת קופות הגמל, התקבל סך של כ-166 מיליון ש"ח והרווח הנקי של הבנק הסתכם בכ-96 מיליון ש"ח. בתוך 60 ימים ממועד השלמת העסקה, תיערך התחשבות בין הצדדים לגבי סכום התמורה בהתאם להיקף הנכסים המנוהלים בקופות הגמל הנמכרות במועד השלמת העסקה. במקביל נמשכת בחינת חלקה מתוך תמורת המכירה של החברה למפעלי כלכלה ותרבות, המחזיקה 10% בקופות שנמכרו.

כמו כן, בתאריך 6 בינואר 2008 התקשר הבנק עם קבוצת הלמן אלדובי בהסכם למתן שירותי תפעול בעבור קופות הגמל לעיל. תוקף ההסכם לחמש שנים החל ממועד השלמת העסקה.

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון 3), התשס"ח-2008

ביום 28 בינואר 2008 נכנס לתוקפו חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון 3), התשס"ח-2008. חוק זה כולל שורה של תיקוני חקיקה, וביניהם תיקונים לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ולפקודת מס הכנסה. בהתאם לתיקון 3 נקבע כי החל משנת 2008, הפקדות לקופות גמל לתגמולים ופיצויים יוכלו להתבצע לשני סוגים של קופות גמל לקצבה: (א) "קופת גמל משלמת לקצבה": קופת גמל אשר ניתן למשוך ממנה כספים במישרין כקצבה או כהיוון קצבה לסכום חד פעמי בהגיע מועד זכאות (קרי, הגעתו של העמית לגיל פרישה), ובלבד שסכום הקצבה שיוותר בידו של העמית לאחר ביצוע היוון הקצבה יעמוד על סך חודשי של 3,850 ש"ח (אשר יעודכן אחת לשנה לפי שינוי מדד המחירים לצרכן במהלך אותה שנה); או (ב) "קופת גמל לא משלמת לקצבה": קופת גמל לא משלמת היא למעשה קופת הגמל אשר מיועדת לקלוט כספים הנצברים על שם העמית החל משנת 2008 ואילך ולא ניתן למשוך ממנה כספים (למעט כספי פיצויים), אלא בדרך של העברתם לקופת גמל משלמת לקצבה. קופות גמל לתגמולים שפעלו עד ליום 31 בדצמבר 2007, תוכלנה להמשיך לפעול כקופות גמל אשר תקבלנה הפקדות עד למועד הגעת העמית לגיל פרישה. הכספים שנחסכו בקופות הגמל עד לשנת 2008 יהיו ניתנים למשיכה במסלול הוני בהתאם לכללים החלים עד לתיקון החוק הנדון. לא יחול כל שינוי בכללי המס החלים לגבי קופות כאמור. לקופות הגמל האמורות יינתן אישור קופת גמל לא משלמת לקצבה.

הפקדות לקופת גמל מרכזית לפיצויים תותרנה עד ליום 31 בדצמבר 2010 וזאת רק בגין עמיתים (מעסיקים) שהפקידו לקופות מרכזיות לפיצויים במהלך התקופה שמסתיימת ביום 31 בדצמבר 2007 ורק ביחס לעובדים קיימים עבורם בוצעו הפקדות עד תום התקופה האמורה. בהתאם לאמור, אישור שניתן לקרן כקופת גמל מרכזית לפיצויים לשנת 2008 יחול לגבי כספים שהופקדו לאותה קופה בשל שנות המס שקדמו לשנת המס 2008 ולגבי הפקדות כספים שמתקיים בהם התנאים האמורים לעיל.

בעקבות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון 3), התשס"ח-2008, וככל שרלוונטי לתחום קופות הגמל נערכו תיקונים בפקודת מס הכנסה אשר עיקריהם, כוללים האחדת כללי המיסוי על המוצרים הפנסיוניים השונים (קופות גמל, קרנות פנסיה לקצבה וביטוח מנהלים). בעקבות האחדה כאמור, שיעורי הזיכוי במס בשל הפקדות לקופת גמל לקצבה הועמדו על 35% הן בקופות משלמות לקצבה והן בקופות שאינן משלמות לקצבה. בנוסף, החוק קובע כי יותר לעמיתים "לתפור" חבילות של כסויים מפני אובדן כושר עבודה. ההוצאה המרבית המוכרת לצורכי מס תעלה מ - 2.5% ל - 3.5% מההכנסה החייבת של העמית וזאת עד לתקרה מרבית של עד ארבע פעמים השכר הממוצע במשק. בנוסף ניתן זיכוי ממס בשל רכישת ביטוח קצבת שאירים בשיעור 35% ובלבד שהזיכוי ממס בשל רכישת ביטוח קצבת שאירים לא יעלה על 1.5% מההכנסה המזכה של העמית, לפי העניין.

חקיקת משנה שיש לה השפעה על היקף השירותים התפעוליים שהבנק נותן תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל) (תיקון), התשס"ח-2008

ביום 18 בפברואר 2008 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את התקנות דלעיל. תקנות אלו פורסמו ביום 24 במארס 2008. התיקון לתקנות אלה נובע מתיקון מספר 3 לחוק קופות גמל ומתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות), התשס"ח - 2008. תיקון זה ייכנס לתוקף ב-1 באוקטובר 2008, למעט עניינים מסויימים בהם נקבע מועד תחולה אחר. יש לציין, כי כבר עם פרסום תקנות אלה בוצעו תיקונים מחויבים, בין היתר, בוטלה אפשרות העברת כספי עמית נפטר לחשבון קופת גמל על שם מוטב.

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (העברת כספים בין קופות), התשס"ח - 2008
 ביום 18 בפברואר 2008 אישרה ועדת הכספים של הכנסת את התקנות דלעיל. תקנות אלו פורסמו ביום 24 במארס 2008. התקנות מסדירות את העברות הכספים שבין קופות הגמל השונות, ובאות להחליף את הוראות תקנות מס הכנסה אשר הגדירו את התנאים להעברת כספים או העברת זכויות בין קופות גמל. הוראות התקנות עוסקות, בין היתר, באלה: (1) מועדים רלוונטיים להעברה והסכום המועבר; (2) אופן העברת הכספים; (3) הקופות מהן ואליהן ניתן לבצע העברה; (4) המקרים בהם לא ניתן לבצע העברת כספים; (5) קביעת טווחי זמן מוגדרים לביצוע העברת הכספים - ככלל, העברת כספים לקופה המקבלת תיעשה בתוך 10 ימי עסקים מיום שהוגשה בקשת ההעברה לקופה המעבירה וקביעת חיוב בריבית פיגורים בגין איחור בהעברה; (6) העברת אחריות ביטוחית; (7) אפשרות לאחד חשבונות בכפוף לכך שהוותק בקופה המקבלת נמוך מזה שבקופה המעבירה, ואולם בקופת גמל לקצבה, קופת גמל לפיצויים ובקופת גמל לדמי מחלה ניתן לאחד חשבונות ללא התחשבות בוותק; (8) אימתי ניתן יהא לאחד או לפצל חשבונות של עמית; (9) חוב מעביד לקופה מעבירה. עם כניסת תקנות אלו לתוקף, יתוקנו בהתאם בתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964. מועד תחילת התקנות יחול ב-1 באוקטובר 2008.

טיוטת תקנות שיש להן השפעה על היקף השירותים התפעוליים שהבנק נותן

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (כללים למניעת ניגודי עניינים של רואה חשבון מבקר), התשס"ח-2008 מיום 24 בינואר 2008. טיוטת התקנות קובעת כללים למניעת ניגודי עניינים ולהבטחת אי תלותו של רואה חשבון מבקר ואקטואר מבקר של גוף מוסדי.

חוזרים שיש להם השפעה על היקף השירותים התפעוליים שהבנק נותן

הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר מפרסם, מעת לעת, חוזרים הנוגעים לפעילות קופות הגמל. בדוח הדירקטוריון לשנת 2007 מפורטים החוזרים אשר פורסמו במהלך שנת 2007 והרבעון הראשון של שנת 2008 וכן חוזר הסכם למתן שירותים לשנת 2006, אשר עשויה להיות לו השפעה מהותית על עסקי התאגיד. להלן חוזרים נוספים שפורסמו במהלך 2008.

דוח חודשי של הגופים המוסדיים - תיקון מיום 7 באפריל 2008. חוזר זה מפרט תיקונים להוראות חוזרי ביטוח, גמל ופנסיה העוסקים בדוח חודשי של קופות הגמל. התיקונים עוסקים בתאריכי דיווח של תוצאות סטיית התקן השבועיות המתורגמות למונחים שנתיים ובתאריכי דיווח של תוצאות מדד HS-STD. תחילתן של הוראות החוזר מיום פרסומן.

חישוב לראשונה של נכסי השקעה בגוף מוסדי מיום 8 באפריל 2008. מטרת חוזר זה היא קביעת אופן חישוב שווי נכס סחיר ונכס לא סחיר במועד ההכרה הראשון של הנכס. העקרון המנחה הוא שיש לקבוע את השווי ההוגן של נכס ביום ההכרה הראשון לפי הסכום ששולם עבורו. תחילתן של הוראות החוזר מיום 1 ביולי 2008.

דיווח לציבור על הוצאות ישירות המנוכות מחשבונות העמיתים מיום 20 בפברואר 2008. מטרתו של חוזר זה היא להגביר את רמת המידע המוצג לציבור וליצור מנגנון פיקוח שקוף ביחס לגביית ההוצאות הישירות - אותן רשאי הגוף המוסדי לנכות מחשבונות העמיתים מעבר לדמי הניהול. החוזר מפרט מה יהיה מבנה הדיווח ומתכונתו, את אופן הדיווח וההצגה, תדירות הדיווח והצגתו באתר האינטרנט וכן את אופן הדיווח לממונה. התקופה הראשונה שלגביה יוצג הדיווח היא התקופה המסתיימת ביום 30 ביוני 2008.

טיטות חוזרים שיש להן השפעה על היקף השירותים התפעוליים שהבנק נותן

הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר מפרסם, מעת לעת, טיטות חוזרים הנוגעים לפעילות קופות הגמל. להלן חלק מהנושאים בהן עוסקות טיטות החוזרים אשר פורסמו במהלך הרבעון הראשון לשנת 2008 (לגבי יתר טיטות החוזרים, ראה בדוח הדירקטוריון לשנת 2007).

- מתנות והטבות למבוטחים ולעובדים.
- פרסום מרכיבי התשואה של גופים מוסדיים.
- טיוב נתוני זכויות העמיתים בגופים מוסדיים.
- העברת כספים בין קופות גמל.
- שירותי תפעול זמניים.

להלן השינויים ברווחיות המגזר:

שיעור השינוי באחוזים	שלוש החודשים שהסתיימו		רווח נקי הכנסות תפעוליות ואחרות
	ביום 31 במארס		
	2007	2008	
	<u>במיליוני ש"ח</u>		
	2.6	(1) 97.4	
(11)	17.0	15.1	

(1) כולל רווח בסך של 95.6 מיליון ש"ח בגין מכירת פעילות קופות גמל של הבנק.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

- השלמת תהליך מכירת קופות הגמל וקרנות ההשתלמות, על פי הוראות הדין.
- להמשיך ולהעניק את שירותי התפעול לקופות הגמל ולקרנות ההשתלמות שהוא עובד אתן כיום, ואף להרחיב את פעילותו לקופות ולקרנות נוספות. כל זאת באמצעות שמירה על רמת מקצועיות גבוהה ועל המוניטין שלו.
- כניסה לתחום הייעוץ הפנסיוני.

צפי להמשך ההתפתחות בשנה הנוכחית

- המשך מתן שירותי תפעול לקופות גמל ולגופים מוסדיים.
- המשך מתן שירותים נוספים לקופות גמל ולגופים מוסדיים, בכפוף להוראות הרשויות המפקחות.
- הכשרת יועצים פנסיונים ובניית תשתית תפעולית מתאימה כדי להתחיל לתת ייעוץ בתחום הפנסיוני על פי המגבלות שנקבעו בחוק.

תחרות

כיום לכל עמית הזכות לבחור את הקופה שיופרשו אליה כספיו לפיכך הבנק בוחן את דרכי ההתמודדות עם המצב המשתנה ועומד לרשות החברות המנהלות שהוא מעניק להן שירותים במתן כלים לשמור על ציבור העמיתים החברים בקופות הגמל שלו.

פעילות חוץ מאזנית - פיקדונות לפי מידת הגבייה

1. היתרה של פיקדונות למתן אשראי שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגבייה של האשראי קוזזה כנגד האשראי מתוכם.

שיעור השינוי באחוזים	31/03/07 במיליוני ש"ח	31/03/08 במיליוני ש"ח	
(20)	2,453	1,973	פיקדונות הממשלה לפי מידת הגבייה
(11)	551	489	פיקדונות הציבור לפי מידת הגבייה
(18)	2,999	2,455	אשראי שכנגדו קוזזה יתרת הפיקדונות לפי מידת הגבייה

2. פרטים בדבר סיום ההתקשרות עם מדינת ישראל, ראה לעיל בהסכמים מהותיים – מגזר קמעונאי.

עניינים אחרים

שיעורי מס משולבים

ההפרשה למסים על הכנסות תאגידיים בנקאיים כוללת, נוסף על מס ההכנסה על פי פקודת מס הכנסה, גם מס רווח לפי חוק מס ערך מוסף. לפיכך, שיעורי המס המשולבים החלים על הבנק הם כדלקמן:

שנה	שיעור מס משולב
2008	36.8
2009	35.9
2010	35.1

חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) תיקון מספר 20 (הגבלת תקופה התחולה), התשס"ח 2007.

- בחודש ינואר 2008 אישרה ועדת הכספים של הכנסת בהוראת שעה, את הקפאת הוראות חוק התיאומים בשל אינפלציה (להלן חוק התיאומים). החוק חוקק בשנת 1985 כדי למנוע את העיוותים שנגרמו בחישוב ההכנסות כאשר שיעורי האינפלציה במשק היו גבוהים. סיום תחולתו של חוק התיאומים נעוצה בירידה הפרמננטית בשיעורי האינפלציה.

ההשפעה הצפויה על רווחי הבנק לכל 1 אחוז שינוי בממד המחירים, היא גידול בהוצאות המס של הבנק בסך של כ-1.4 מיליון ש"ח לשנה.

- במקביל חל שינוי בהגדרת הרווח בסעיף 1 לחוק מע"מ. החל משנת 2009, הרווח עליו מתחייבים מוסדות כספיים במס רווח הינו לאחר ניכוי המס על שכר ולא לפני כפי שהיה עד כה. הוראות המעבר לשנת 2008 קובעות כי לצורך הגדרת שכר ינוכה מהרווח מחצית המס על השכר. ההשפעה הצפויה על רווחי הבנק החל משנת 2009 היא קיטון בהוצאות המס של הבנק בסך של כ-1.5 מיליון ש"ח (בשנת 2008: קיטון בסך של כ-0.8 מיליון ש"ח).

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בבנק

דירקטוריון הבנק הוא האורגן המופקד על בקרת העל בבנק וכן על אישור הדוחות הכספיים שלו. הדוחות הכספיים נערכים בבנק ביחידה מקצועית, בראשותו של החשבונאי הראשי מר מיכאל אלטמן בהתאם למדיניות גילוי שקבע דירקטוריון הבנק.

כחלק מתהליך עריכת הדוחות הכספיים, מאשרים כל חברי ההנהלה, בחתימתם, על כך שלא בא לידיעתם כל פרט העשוי להעיד כי הנתונים והתיאור בדוח הדירקטוריון ובדוחות הכספיים ביחס לתחומי אחריותם כוללים מצג שגוי או חסר של עובדה מהותית, על כך שנקבעו על ידם בקרות אפקטיביות על מנת להבטיח שכל מידע מהותי שבתחום אחריותם מובא לידיעתם, וכן שכל ליקוי משמעותי או חולשה מהותית בבקרה הפנימית על דיווח כספי אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי בתחומים שבאחריותם, הובאו לידיעת הגורמים המתאימים.

נושאים עקרוניים הקשורים בגילוי הניתן בדוחות הכספיים, נדונים בוועדת הגילוי בדוחות הכספיים (להלן ועדת הגילוי) בראשות המנהל הכללי מר שאול גלברד, ובהשתתפות החשבונאי הראשי, היועץ המשפטי מר חיים קמחי וחברי הנהלה נוספים. הנושאים מוצגים בפני ועדת הגילוי וכוללים גם את התייחסותו המקצועית של רואה החשבון המבקר – זיו האפט (רואי חשבון המבקרים). נושאים

עקרוניים אלו כוללים נושאים בעלי השפעה משמעותית על הדוחות הכספיים, בעלי עניין לציבור, נושאים החייבים להיות מדווחים לציבור, שינויים מהותיים ביישום מדיניות חשבונאית, בקשות או דרישות של רשויות פיקוח ונושאים שלגביהם קיימים חילוקי דעות בין הנהלת הבנק לבין רואי החשבון המבקרים.

ועדת הגילוי ממליצה בפני ועדת המאזן על אופן יישום הגילוי. תפקידה של ועדת המאזן אשר הוקמה על ידי דירקטוריון הבנק לבחון את טיטת הדוחות הכספיים המוצבת בפניה ולהמליץ לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים. שמות ששת חברי הוועדה מפורטים בדוח הדירקטוריון לשנת 2007 בפרק דירקטוריון הבנק. ועדת המאזן מקיימת דיון בנושאים החייבים בגילוי ובנושאים שהועלו על ידי ועדת הגילוי, וקובעת את הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים לגבי נושאים חייבים בגילוי. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים באשר ליישומן של הנחיות סעיף 302 בחוק SARBANES-OXLEY האמריקאי, מובא בפני ועדת המאזן דיווח באשר לכל ליקוי משמעותי שאותר בתהליכי הגילוי בדוחות הכספיים. כל הנושאים האמורים מוצגים גם בפני ועדת הביקורת, ודיווח על ליקויים משמעותיים מוצג גם לדירקטוריון הבנק. לאחר הדיון בוועדת המאזן ובהתאם להמלצותיה, מאושרים הדוחות הכספיים בדירקטוריון הבנק.

בקורות ונהלים

סעיף 404 לחוק Sarbanes Oxley עוסק בתכנון תהליכים שמטרתם לספק מידה סבירה של ביטחון באשר להערכת המדיניות והנהלים הנוגעים לדיוק הרישומים, לשלמותם, ההרשאות הנכונות לרישום תקבולים ותשלומים ולמניעה ואיתור של פעולות לא מורשות אשר עלולות להשפיע השפעה של ממש על הדיווח הכספי של הבנק.

חוזר בנק ישראל מחודש דצמבר 2005 מפרט את לוח הזמנים ליישום הוראות סעיף 404 בדבר 'אפקטיביות הבקרה הפנימית של הדיווח הכספי'.

בנק ישראל קבע שהפרייקט יושלם במחצית הראשונה של שנת 2008, לפיכך ביקורת רואה החשבון המבקר תחל לכל המאוחר בחודש יוני 2008 ותסתיים עד למועד הדיווח לשנת 2008. הבנק מיישם את ההוראות בשיתוף יועץ חיצוני ונמצא בסופו של שלב התייעוד ובתחילת שלב הבדיקות.

הערכת בקורות ונהלים בנוגע לגילוי בדוחות הכספיים

לפי הוראות סעיף 302 לחוק Sarbanes Oxley הנהלת הבנק, שעמה נמנים גם המנכ"ל והחשבונאי הראשי, העריכה נכון ליום 31 במארס 2008 את האפקטיביות של הבקורות והנהלים הנוגעים לגילוי של הבנק. על יסוד הערכה זו הסיקו מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים הנוגעים לגילוי של הבנק אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח את המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון המסתיים ביום 31 במארס 2008 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק אשר השפיע באופן מהותי או שסביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הדיווח הכספי.

ישיבות דירקטוריון

דירקטוריון הבנק קיים ארבע ישיבות במהלך התקופה המדווחת. ועדות הדירקטוריון השונות קיימו שמונה ישיבות בתקופה זו.

שאול גלברד - מנהל כללי

דוד בן דוד - יו"ר הדירקטוריון

25 במאי 2008
כ' באייר תשס"ח

הצהרה (CERTIFICATION)

אני שאול גלברד, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן הבנק) לרבעון שהסתיים ביום 31 במארס 2008 (להלן הדוח).
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתינו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ג. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון

זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

חתימה:

שאול גלברד
מנכ"ל

25 במאי 2008
כ' באייר תשס"ח

הצהרה (CERTIFICATION)

אני מיכאל אלטמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן הבנק) לרבעון שהסתיים ביום 31 במארס 2008 (להלן הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק וכן:

- א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתינו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ג. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון
- זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

חתימה:

מיכאל אלטמן
חשבונאי ראשי

25 במאי 2008
כ' באייר תשס"ח

סקירת ההנהלה

שיעורי הכנסה והוצאה לתקופה שהסתיימה ביום 31 במארס (1)

סכומים מדווחים

2007		שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		2008				
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה (הוצאה)	הכנסות	יתרה		
כולל השפעת	ללא השפעת	(הוצאות)	שנתית	כולל השפעת	(הוצאות)	שנתית		
נגזרים	נגזרים	מימון	ממוצעת (2)	נגזרים	נגזרים	ממוצעת (2)		
(אחוזים)	(אחוזים)	(במיליוני ש"ח)		(אחוזים)	(אחוזים)	(במיליוני ש"ח)		
	5.44	69.8	5,236.6		5.38	80.9	6,129.5	מטבע ישראלי לא צמוד: נכסים (4),(3)
		(0.1)	86.3			0.1	88.3	השפעת נגזרי ALM י (5)
5.34		69.7	5,322.9	5.31		81.0	6,217.8	סך כל הנכסים
	(2.50)	(31.3)	5,061.6		(2.48)	(36.7)	5,976.6	התחייבויות (4) השפעת נגזרי ALM י (5)
		0.2	103.8			-	-	
(2.43)		(31.1)	5,165.4	(2.48)		(36.7)	5,976.6	סך כל ההתחייבויות פער הריבית
2.91	2.94			2.83	2.90			
	2.20	15.3	2,807.9		5.10	32.6	2,604.5	מטבע ישראלי צמוד למדד: נכסים (4) , (3)
		-	103.8			-	-	השפעת נגזרי ALM י (5)
2.12		15.3	2,911.7	5.10		32.6	2,604.5	סך כל הנכסים
	(1.30)	(8.4)	2,598.3		(3.55)	(20.2)	2,305.6	התחייבויות (4)
		-	86.3			(0.5)	88.3	השפעת נגזרי ALM י (5)
(1.26)		(8.4)	2,684.6	(3.50)		(20.7)	2,393.9	סך כל ההתחייבויות פער הריבית
0.86	0.90			1.60	1.55			
	(1.05)	(1.3)	493.9		(19.07)	(25.5)	494.9	מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ: סך כל הנכסים (4),(3)
	3.80	4.5	466.7		21.14	27.4	475.3	סך כל ההתחייבויות (4)
2.75	2.75			2.07	2.07			פער הריבית
	3.98	83.8	8,538.4		3.87	88.0	9,228.9	סך הכל: נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון (3) , (4)
		(0.1)	190.1			0.1	88.3	השפעת נגזרי ALM י (5)
3.89		83.7	8,728.5	3.84		88.1	9,317.2	סך הכל נכסים
	(1.74)	(35.2)	8,126.6		(1.35)	(29.5)	8,757.5	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון (4)
		0.2	190.1			(0.5)	88.3	השפעת נגזרי ALM י (5)
(1.69)		(35.0)	8,316.7	(1.36)		(30.0)	8,845.8	סך הכל התחייבויות
2.20	2.24			2.48	2.52			פער הריבית

(1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

(2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבות היתרות הממוצעות על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרות המאזניות הממוצעות של הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים.

(3) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוספה/ (נכתה) היתרה הממוצעת של הרווחים/ (ההפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב זמניות למכירה, נטו בסך 4.2 מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד (31 במארס 2007 : 5.5 מיליון ש"ח), ו- 6.4 מיליון ש"ח במגזר הצמוד למדד (31 במארס 2007 : 1.7) מיליון ש"ח.

(4) למעט מכשירים נגזרים.

(5) נגזרים ALM המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, לגביהם ניתן לייחס הכנסה (הוצאה) למגזרי הצמדה.

הערה: נתונים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

לכבוד
הדירקטוריון של
בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ
ירושלים

א.ג.ג.,

**הנדון: סקירת תמצית דוחות ביניים מאוחדים בלתי מבוקרים
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במארס 2008**

לבקשתכם, סקרנו את מאזן הביניים המאוחד של בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ והחברות המאוחדות שלו ליום 31 במארס 2008, את דוח הרווח והפסד המאוחד ואת הדוח על השינויים בהון העצמי לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך.

סקירתנו נערכה בהתאם לנהלים שנקבעו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. הנהלים כללו בין השאר: קריאת הדוחות הכספיים הנ"ל, קריאת פרוטוקולים של אסיפות בעלי המניות ושל ישיבות הדירקטוריון וועדותיו וערכת בירורים עם האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים.

מאחר שהסקירה שנערכה היא מצומצמת בהיקפה ואינה מהווה בדיקה בהתאם לתקני ביקורת מקובלים, אין אנו מחוים דעה על דוחות הביניים המאוחדים.

בביצוע סקירתנו, לא בא לידיעתנו דבר המצביע על כך, שיש צורך בשינויים מהותיים בדוחות האמורים, כדי שיוכלו להיחשב כדוחות הערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

בכבוד רב,

זיו האפט

רואי חשבון

25 במאי 2008
כ' באייר תשס"ח

תמצית מאזן ביניים מאוחד ליום 31 במארס 2008

סכומים מדווחים
(במיליוני שקלים חדשים)

31 בדצמבר 2007 (מבוקר)	31 במארס 2007 (בלתי מבוקר)	31 במארס 2008 (בלתי מבוקר)	
			נכסים
3,175.7	2,426.6	4,102.7	מזומנים ופיקדונות בבנקים
3,621.6	4,388.1	2,362.4	ניירות ערך
2,389.7	1,710.7	3,099.3	אשראי לציבור
126.3	116.7	130.4	בניינים וציוד
36.5	41.5	43.3	נכסים אחרים
9,349.8	8,683.6	9,738.1	סך כל הנכסים
			התחייבויות והון
8,687.9	8,112.2	8,900.3	פיקדונות הציבור
25.4	-	13.6	פיקדונות מבנקים
2.8	2.6	2.7	פיקדונות הממשלה
94.1	82.3	162.2	התחייבויות אחרות
8,810.2	8,197.1	9,078.8	סך כל ההתחייבויות
539.6	486.5	659.3	הון עצמי
9,349.8	8,683.6	9,738.1	סך כל ההתחייבויות והון

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

מיכאל אלטמן
חשבונאי ראשי

שאול גלברד
מנהל כללי

דוד בן דוד
יו"ר הדירקטוריון

25 במאי 2008
כ' באייר תשס"ח

**תמצית דוח רווח והפסד ביניים מאוחד
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במארס 2008**

סכומים מדווחים
(במיליוני שקלים חדשים)

לשנה הסתיימה ביום 31 בדצמבר <u>2007</u> (מבוקר)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס		
	<u>2007</u> (בלתי מבוקר)	<u>2008</u> (בלתי מבוקר)	
245.3	50.9	60.4	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
<u>5.9</u>	<u>1.1</u>	<u>1.2</u>	הפרשה לחובות מסופקים
239.4	49.8	59.2	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
-----	-----	-----	
107.0	25.2	23.8	הכנסות תפעוליות ואחרות
<u>68.0</u>	<u>16.4</u>	<u>15.2</u>	עמלות תפעוליות
			הכנסות אחרות
175.0	41.6	39.0	סך כל ההכנסות התפעוליות והאחרות
-----	-----	-----	
162.3	39.1	40.2	הוצאות תפעוליות ואחרות
40.9	8.7	10.8	משכורות והוצאות נלוות
<u>97.4</u>	<u>20.3</u>	<u>28.9</u>	אחזקה ופחת בניינים וציוד
			הוצאות אחרות
300.6	68.1	79.9	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
-----	-----	-----	
113.8	23.3	18.3	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
42.0	11.0	7.3	הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות
<u>71.8</u>	<u>12.3</u>	<u>11.0</u>	רווח נקי מפעולות רגילות
(0.1)	0.4	95.6	רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מס
<u>71.7</u>	<u>12.7</u>	<u>106.6</u>	רווח נקי
			רווח נקי למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.ג.
2.94	0.50	0.45	רווח למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.ג. מפעולות רגילות
-	0.02	3.92	רווח למניה רגילה בת 0.01 ש"ח ע.ג. מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
<u>2.94</u>	<u>0.52</u>	<u>4.37</u>	סך הכול

מספר המניות לצורך החישוב הנ"ל הוא 24,389,946 מניות רגילות בנות 0.01 ש"ח ע.ג. לכל אחת.

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח ביניים על השינויים בהון העצמי
לתקופה שהסתיימה ביום 31 במארס 2008
סכומים מדווחים
 (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2007 (בלתי מבוקר)				לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס 2008 (בלתי מבוקר)				
סה"כ	עודפים (1)	הון מניות	קרבן הון מהטבות שהתקבלו מבעלי שליטה	סה"כ	עודפים (1)	הון מניות	קרבן הון מהטבות שהתקבלו מבעלי שליטה	
463.8	450.2	13.6	-	539.6	525.5	13.6	0.5	יתרה לתחילת התקופה רווח נקי לתקופה הטבות מבעלי שליטה התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן השפעת המס המתייחס יתרה לסוף התקופה
12.7	12.7	-	-	106.6	106.6	-	-	
0.2	-	-	0.2	(0.4)	-	-	(0.4)	
15.9	15.9	-	-	21.3	21.3	-	-	
(6.1)	(6.1)	-	-	(7.8)	(7.8)	-	-	
<u>486.5</u>	<u>472.7</u>	<u>13.6</u>	<u>0.2</u>	<u>659.3</u>	<u>645.6</u>	<u>13.6</u>	<u>0.1</u>	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007 (מבוקר)				
סה"כ	עודפים (1)	הון מניות	קרבן הון מהטבות שהתקבלו מבעלי שליטה	
463.8	450.2	13.6	-	יתרה לתחילת השנה רווח נקי לשנה הטבות מבעלי שליטה התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן השפעת המס המתייחס יתרה לסוף השנה
71.7	71.7	-	-	
0.5	-	-	0.5	
6.0	6.0	-	-	
(2.4)	(2.4)	-	-	
<u>539.6</u>	<u>525.5</u>	<u>13.6</u>	<u>0.5</u>	

הבאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.
 (1) העודפים ליום 31/3/08 כוללים התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בסך 16.4 מיליון ש"ח (ליום 31/3/07 סך של 9.2 מיליון ש"ח וליום 31/12/07 סך של 2.9 מיליון ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 31 במארס 2008

1. כללי

הדוחות הכספיים ביניים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות מקובלים ושיטות החישוב הנקוטים בדוחות הכספיים השנתיים, לרבות אלו שנקבעו בתקן חשבונאות מספר 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, ויש לעיין בהם יחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2007 והביאורים המצורפים אליהם.

2. אירועים מהותיים בתקופת הדוח

(1) מכירת פעילות קופות גמל

בחודש אוקטובר 2007 חתמו הבנק, חן יהב חברה לניהול קופות גמל בע"מ, יהבית – חברה לניהול קופות גמל בע"מ, חסכון יהב בע"מ ויהב השתלמות וחיסכון-חברה לניהול קופות גמל בע"מ (אשר במועד השלמת העסקה נרשמה כתכנית קופת גמל בניהול חן יהב) עם קבוצת הלמן אלדובי, הסכם למכירת פעילות קופות הגמל המצוינות לעיל.

אישור הממונה למכירת קופות הגמל לקבוצת הלמן אלדובי ניתן ביום 30 במארס 2008. העסקה הושלמה ביום 31 במארס 2008 באופן שהחל מ-1 באפריל החלו קופות הגמל להיות מנוהלות על ידי החברה המנהלת החדשה מקבוצת הלמן אלדובי. על חשבון התמורה בגין מכירת קופות הגמל, התקבל סך של כ-166 מיליון ש"ח, חלק המיעוט בגין המכירה הוא בסך של 17 מיליון ש"ח, הוצאות מסים בסך של 53 מיליון ש"ח ורווח הבנק הסתכם בסך של 96 מיליון ש"ח. בתוך 60 ימים ממועד השלמת העסקה, תיערך התחשבות בין הצדדים לגבי סכום התמורה בהתאם להיקף הנכסים המנוהלים בקופות הגמל הנמכרות במועד השלמת העסקה. במקביל נמשכת בחינת חלקה מתוך תמורה מהמכירה, של החברה למפעלי כלכלה ותרבות המחזיקה 10% בקופות שנמכרו.

כמו כן, בתאריך 6 בינואר 2008 התקשר הבנק עם קבוצת הלמן אלדובי בהסכם למתן שירותי תפעול בעבור קופות הגמל לעיל. תוקף ההסכם לחמש שנים החל ממועד השלמת העסקה.

המכירה התבצעה בעקבות חקיקת שלושה חוקים שמטרתם רפורמה מקיפה בשוק ההון: חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי העניינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), התשס"ה-2005 (להלן החוק לצמצום הריכוזיות) במסגרת הרפורמה בשוק ההון הידועה כ"רפורמת בכר", אישרה הכנסת ביום 25 ביולי 2005 את החוק לצמצום הריכוזיות, אשר תכליתו לצמצם את הריכוזיות בשוק ההון בכלל ובמערכת הבנקאית בפרט.

יישום הוראות החוק לצמצום הריכוזיות הביאה למכירת חלק נכבד מקופות הגמל שנוהלו בעבר על ידי תאגידים בנקאיים. הגופים שרכשו את קופות הגמל מידי תאגידים בנקאיים הינם תאגידים הנשלטים על ידי חברות ביטוח ותאגידים חוץ בנקאיים מקומיים וזרים. בכך למעשה בא המחוקק להבטיח כי במסגרת תפקידם החדש של הבנקים כ"יועצים פנסיוניים" יראה היועץ הפנסיוני לנגד עיניו את טובת הלקוח בלבד ללא שהיועץ הפנסיוני מצוי בניגוד עניינים מובנה.

(2) הסכמים מהותיים

- התקשרותו של הבנק עם מדינת ישראל בהסכם למתן שירותים בנקאיים לעובדי המדינה הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007.

בהקשר זה יש לציין, כי החשב הכללי הודיע גם על הפסקת ההתקשרות עם הבנק שעניינה טיפול הבנק במערך הניכויים משכרם של עובדי מדינה, לטובת מוטבים שונים, בכלל מוטבים אליה היה גם הבנק עצמו, שעד היום קיבל מלקוחות עובדי מדינה הוראות ניכוי משכרם לטובת הפקדה בתכניות חיסכון ופירעון אשראי שניתן על ידו. נוכח האמור, הגיש הבנק במהלך חודש פברואר 2008 עתירה לבג"צ, כנגד החלטת החשכ"ל שלא לאפשר עוד ניכויים לטובת הבנק. בית המשפט העליון, בשבתו בבג"צ, דחה ביום 22 במאי 2008 את עתירת הבנק כנגד החלטת החשב הכללי המאפשרת לעובדי מדינה לתת הוראות תשלום משכרם אך ורק לטובת הבנק שזכה במכרז, ולא לטובת בנקים אחרים כפי שהיה בעבר. בהתאם, ימשיך הבנק לגבות באמצעות ניכויים משכר עובדי המדינה שהורו כך, רק תשלומים בגין הסכמים שנחתמו בעבר, על פי המוסכם עם המדינה. בנוסף דרשה המדינה כי הבנק יפנה חלק מהסניפים המוחזקים על ידו בקריות הממשלה. הבנק מצידו הבהיר כי דרישה זו אינה מוסכמת עליו.

- כחלק מהיערכות הבנק נוכח סיום ההתקשרות בינו לבין המדינה, כאמור לעיל, נקשר הסכם בין הבנק לבין הסתדרות עובדי המדינה. על פי ההסכם, הבנק מתחייב לתת את סל השירותים הבנקאיים המפורט בו במשך שבע שנים באותם תנאים שעובדי המדינה נהנים מהם בעת החתימה על ההסכם כפי שצוינו בנוסח המכרז שפרסם החשב הכללי במשרד האוצר למתן שירותים בנקאיים לעובדי המדינה. שינויים בתנאים ובעמלות יתאפשרו בהסכמה משותפת של הצדדים. ההסכם הינו לתקופה של שבע שנים החל משנת 2008.

- לבנק הסכמים עם מעסיקים שונים למתן אשראי מפיקדונות מיועדים ושירותים בנקאיים נוספים לעובדיהם.

- לבנק התקשרות לקבלת שירותי מיחשוב מבנק הפועלים בע"מ. סוכם כי שירותים אלה ימשיכו להינתן לתקופת מעבר, לאחר השלמת מכירת מניות הבנק המוחזקות בידי בנק הפועלים לבנק מזרחי-טפחות בע"מ. כמו כן, לבנק התקשרות עם בנק הפועלים בע"מ, המאפשרת ללקוחותיו קבלת שירותים מסויימים בסניפי בנק הפועלים.

3. יישום לראשונה של תקנים חשבונאיים חדשים

תקן חשבונאות מספר 23 בדבר הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בהן
 בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 23 בדבר הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה (להלן תקן 23). תקן 23 אינו מחייב ישויות שחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 לא חל עליהן. כמו כן, התקן לא יחול על עסקה של צירוף עסקים תחת אותה שליטה.

תקן 23 מחליף את הוראות תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו – 1996, לעניין הטיפול החשבונאי בעסקאות עם בעלי שליטה.

בהתאם לתקן 23 נכס (למעט חריגים), שהועבר לישות מבעל השליטה בה יוצג בדוחות הכספיים של הישות לפי שווי ההוגן במועד ההעברה. הפרש כלשהו בין סכום התמורה שנקבע לנכס לבין שווי ההוגן ייזקק להון העצמי. כמו כן, נכס (למעט חריגים), שהועבר מהישות לבעל השליטה בה יגרע מהדוחות הכספיים של הישות לפי שווי ההוגן כאשר ההפרש בין השווי ההוגן של הנכס לבין הערך בספרים במועד ההעברה ייזקק כרווח או כהפסד, וההפרש בין סכום התמורה שנקבע לבין שווי ההוגן של הנכס במועד ההעברה ייזקק להון העצמי.

בנוסף, תקן 23 קובע כי בעת נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או בחלקה, על ידי בעל השליטה, תגרע ההתחייבות מהדוחות הכספיים של הישות לפי שווי ההוגן במועד הסילוק. ההפרש בין הערך בספרים של ההתחייבות לבין שווי ההוגן במועד הסילוק ייזקק כרווח או כהפסד, וההפרש בין השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הסילוק לבין סכום התמורה שנקבע ייזקק להון העצמי. במידה והישות קיבלה שיפוי מבעל השליטה בה, בגין הוצאה או חלק מהוצאה שהיא של הישות ולצרכיה, ייזקק שיפוי זה להון העצמי.

כמו כן, על פי תקן 23, ההלוואה שניתנה לבעל השליטה, או הלוואה שהתקבלה מבעל השליטה, תוצג במועד ההכרה לראשונה בדוחות הכספיים של הישות כנכס או כהתחייבות, לפי העניין, על פי שווי ההוגן. ההפרש בין סכום ההלוואה שהתקבלה או שניתנה לבין שווי ההוגן במועד ההכרה לראשונה ייזקק להון העצמי. לאחר ההכרה לראשונה, תוצג ההלוואה בדוחות הכספיים של הישות בעלותה המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית, למעט מקרים בהם בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים נדרשת הצגה בשווי הוגן.

תקן 23 חל על עסקאות בין הישות לבין בעל השליטה בה שבוצעו לאחר ה- 1 בינואר 2007 וכן על הלוואה שניתנה או שהתקבלה מבעל השליטה לפני מועד תחילת תקן 23 החל ממועד תחילתו.

בחודש ינואר 2008 פורסמה טיוטת הנחייה של המפקח על הבנקים על-פיה תאגידים נקאיים נדרשים ליישם את התקן. בעריכת דוחות כספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2008, למעט הנושאים בהם יקבעו הוראות ספציפיות בדבר אופן היישום של התקן.

4. השפעת תקני חשבונאות חדשים בתקופה שלפני יישומם

(1) תקן חשבונאות מספר 29 בדבר אימוץ התקינה הבינלאומית
 בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" (להלן התקן). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו

האימוץ לראשונה של תקני IFRS יעשה תוך יישום הוראות תקן 1 IFRS, אימוץ לראשונה של תקני IFRS, לצורך המעבר.

בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידים הבנקאיים כי:

1. בכוונתו לקבוע באופן שוטף הוראות ליישום תקנים ישראליים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססים על תקני ה- IFRS שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי.
2. במחצית השניה של שנת 2009 יפרסם החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי זאת כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד ואת התקדמות תהליך ההתכנסות בין תקני הדיווח הבינלאומיים ובין התקנים האמריקאיים מאידך.
3. לפיכך, בהתייחס לליבת העסק הבנקאי דוחות כספיים של תאגיד בנקאי הערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ימשיכו להיות ערוכים לפי התקנים האמריקאיים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור.

(2) טיוטת תיקונים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי"

בחודש דצמבר 2007, פורסמו הוראות דיווח לציבור בדבר "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי נדרשים ליישם את ההוראות הללו החל מ- 1 בינואר 2010, למעט מספר הוראות מעבר אותם הם נדרשים ליישם החל מהדוחות לשנת 2007.

ההוראות מתבססות על כללי דיווח ומדידה של תקני חשבונאות אמריקאיים ושל רשויות הפיקוח בארצות הברית.

ההוראות משנות את שיטות המדידה הקשורות להפסדי אשראי וחובות פגומים תוך קביעת כללים מפורשים בהתייחס לסיווג זיהוי חובות פגומים וחובות פיגור, לכללים למדידת הפרשות להפסדי אשראי, למחיקה חשבונאית של חובות, להכרה בהכנסה בגין חובות בגינם בוצעו הפרשות להפסדי אשראי ולתיעוד.

הנהלת הבנק החלה להיערך ליישום ההוראה והשלכותיה על מצבו הכספי של הבנק. לשם כך נשכרו שירותיו של יועץ חיצוני.

הבנק נמצא בשלב הראשוני של ניתוח השלכות ההוראה ובניית תכנית עבודה ליישומה.

בשלב זה לא בוצעה הערכה של ההשפעה הצפויה של יישום ההוראות בדוחות לשנת 2010, משום שהבנק נמצא בשלב הראשוני של ניתוח השלכות ההוראה.

רווח מאוחד מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(במיליוני שקלים חדשים)

נספח א'

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו
ביום 31 במארס

2007 2008
(בלתי מבוקר)

30.8	46.8
-	(0.3)
18.7	7.7
<u>34.3</u>	<u>33.8</u>
<u>83.8</u>	<u>88.0</u>
-----	-----

א. בגין נכסים

מאשראי לציבור
מפיקדונות בבנק ישראל ומזומנים
מפיקדונות בבנקים
מאגרות חוב

ב. בגין התחייבויות

(35.2)	(29.3)
-	(0.2)
<u>(35.2)</u>	<u>(29.5)</u>
-----	-----

על פיקדונות הציבור
על פיקדונות מבנקים

ג. בגין מכשירים נגזרים

(הוצאות) הכנסות נטו בגין מכשירים
נגזרי ALM

<u>0.1</u>	<u>(0.4)</u>
-----	-----

ד. אחר

0.8	0.8
0.9	0.7
<u>0.5</u>	<u>0.8</u>
<u>2.2</u>	<u>2.3</u>
-----	-----

עמלות מעסקי מימון
רווח ממכירת אגרות חוב
בתיק הזמין למכירה, נטו
הכנסות מימון אחרות

<u>50.9</u>	<u>60.4</u>
-------------	-------------

**סך כל הרווח מפעולות מימון לפני
הפרשה לחובות מסופקים**

<u>(0.1)</u>	<u>(0.6)</u>
--------------	--------------

מזה, הפרשי שער, נטו

הפרשה לחובות מסופקים - מאוחד
(במיליוני שקלים חדשים)
 (בלתי מבוקר)

נספח ב'

סכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס

2007

2008

<u>סך</u>	<u>הפרשה</u>	<u>הפרשה</u>	<u>סך</u>	<u>הפרשה</u>	<u>הפרשה</u>	
<u>הכול</u>	<u>נוספת (1)</u>	<u>ספציפית (2)</u>	<u>הכול</u>	<u>נוספת (1)</u>	<u>ספציפית (2)</u>	
22.2	5.5	16.7	26.2	5.6	20.6	יתרה הפרשה לתחילת התקופה
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
1.1	-	1.1	1.2	-	1.2	הפרשה בתקופת החשבון
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
-	-	-	-	-	-	הקטנת הפרשה בתקופת החשבון
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
1.1	-	1.1	1.2	-	1.2	סכום שנזקף לדוח רווח והפסד
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
-	-	-	-	-	-	מחיקות
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
<u>23.3</u>	<u>5.5</u>	<u>17.8</u>	<u>27.4</u>	<u>5.6</u>	<u>21.8</u>	יתרת הפרשה לסוף התקופה

(1) כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים.

(2) לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים, לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.

דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ליום 31 במארס 2008
(במיליוני שקלים חדשים)
(בלתי מבוקר)

נספח ג'

סכומים מדווחים

<u>סך הכול</u>	<u>פריטים שאינם כספיים</u>	<u>מטבע חוץ (1)</u>	<u>צמוד למדד המחירים לצרכן</u>	<u>לא צמוד</u>	
					<u>נכסים</u>
4,102.7	-	481.4	2,258.7	1,362.6	מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,362.4	-	12.2	484.1	1,866.1	ניירות ערך
3,099.3	-	-	69.1	3,030.2	אשראי לציבור
130.4	130.4	-	-	-	בניינים וציוד
<u>43.3</u>	<u>-</u>	<u>0.2</u>	<u>1.2</u>	<u>41.9</u>	נכסים אחרים
<u>9,738.1</u>	<u>130.4</u>	<u>493.8</u>	<u>2,813.1</u>	<u>6,300.8</u>	סך כל הנכסים
					<u>התחייבויות</u>
8,900.3	-	474.1	2,266.5	6,159.7	פיקדונות הציבור
13.6	-	-	-	13.6	פיקדונות מבנקים
2.7	-	-	-	2.7	פיקדונות הממשלה
<u>162.2</u>	<u>-</u>	<u>1.3</u>	<u>70.9</u>	<u>90.0</u>	התחייבויות אחרות
<u>9,078.8</u>	<u>-</u>	<u>475.4</u>	<u>2,337.4</u>	<u>6,266.0</u>	סך כל ההתחייבויות
659.3	130.4	18.4	475.7	34.8	הפרש
					<u>מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:</u>
<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(354.9)</u>	<u>354.9</u>	מכשירים נגזרים ALM
<u>659.3</u>	<u>130.4</u>	<u>18.4</u>	<u>120.8</u>	<u>389.7</u>	סך הכול

(1) כולל מט"ח וצמודי מטבע חוץ. מורכב מנכסים והתחייבויות הצמודים לדולר אמריקני פרט לסך של 149.1 מיליון ש"ח בסעיף מזומנים ופיקדונות בבנקים, סך של 0.1 מיליון ש"ח בנכסים אחרים, סך של 140.2 מיליון ש"ח בסעיף פיקדונות הציבור וסך של 0.2 מיליון ש"ח בסעיף התחייבויות אחרות במטבעות אחרים.

דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ליום 31 במארס 2007
(במיליוני שקלים חדשים)
(בלתי מבוקר)

נספח ג' (המשך)

סכומים מדווחים

<u>סך הכול</u>	<u>פריטים שאינם כספיים</u>	<u>מטבע חוץ (1)</u>	<u>צמוד למדד המחירים לצרכן</u>	<u>לא צמוד</u>	
					נכסים
2,426.6	-	448.4	1,332.1	646.1	מזומנים ופיקדונות בבנקים
4,388.1	-	34.6	1,361.2	2,992.3	ניירות ערך
1,710.7	-	-	91.6	1,619.1	אשראי לציבור
116.7	116.7	-	-	-	בניינים וציוד
<u>41.5</u>	<u>-</u>	<u>0.2</u>	<u>0.9</u>	<u>40.4</u>	נכסים אחרים
<u>8,683.6</u>	<u>116.7</u>	<u>483.2</u>	<u>2,785.8</u>	<u>5,297.9</u>	סך כל הנכסים
					התחייבויות
8,112.2	-	456.3	2,500.9	5,155.0	פיקדונות הציבור
2.6	-	-	-	2.6	פיקדונות הממשלה
<u>82.3</u>	<u>-</u>	<u>0.6</u>	<u>15.1</u>	<u>66.6</u>	התחייבויות אחרות
<u>8,197.1</u>	<u>-</u>	<u>456.9</u>	<u>2,516.0</u>	<u>5,224.2</u>	סך כל ההתחייבויות
486.5	116.7	26.3	269.8	73.7	הפרש
					מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(29.1)</u>	<u>29.1</u>	מכשירים נגזרים ALM
<u>486.5</u>	<u>116.7</u>	<u>26.3</u>	<u>240.7</u>	<u>102.8</u>	סך הכול

(1) כולל מט"ח וצמודי מטבע חוץ. מורכב מנכסים והתחייבויות הצמודים לדולר אמריקני פרט לסך של 119.6 מיליון ש"ח בסעיף מזומנים ופיקדונות בבנקים, סך של 111.1 מיליון ש"ח בסעיף פיקדונות הציבור וסך של 0.1 מיליון ש"ח בסעיף התחייבויות אחרות במטבעות אחרים.

דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ליום 31 בדצמבר 2007
 (במיליוני שקלים חדשים)
 (מבוקר)

נספח ג' (המשך)

סכומים מדווחים

<u>סך הכל</u>	<u>פריטים שאינם כספיים</u>	<u>מטבע חוץ (1)</u>	<u>צמוד למדד המחירים לצרכן</u>	<u>לא צמוד</u>	
					<u>נכסים</u>
3,175.7	-	481.1	1,676.4	1,018.2	מזומנים ופיקדונות בבנקים
3,621.6	-	24.2	808.4	2,789.0	ניירות ערך
2,389.7	-	-	78.9	2,310.8	אשראי לציבור
126.3	126.3	-	-	-	בניינים וציוד
36.5	-	0.4	-	36.1	נכסים אחרים
<u>9,349.8</u>	<u>126.3</u>	<u>505.7</u>	<u>2,563.7</u>	<u>6,154.1</u>	סך כל הנכסים
					<u>התחייבויות</u>
8,687.9	-	485.6	2,308.2	5,894.1	פיקדונות הציבור
25.4	-	-	-	25.4	פיקדונות מבנקים
2.8	-	-	-	2.8	פיקדונות הממשלה
94.1	-	1.3	7.0	85.8	התחייבויות אחרות
<u>8,810.2</u>	<u>-</u>	<u>486.9</u>	<u>2,315.2</u>	<u>6,008.1</u>	סך כל ההתחייבויות
<u>539.6</u>	<u>126.3</u>	<u>18.8</u>	<u>248.5</u>	<u>146.0</u>	סך הכול

(1) כולל צמודי מטבע חוץ. מורכב מנכסים והתחייבויות הצמודים לדולר אמריקני מלבד 142.9 מיליון ש"ח בסעיף מזומנים ופיקדונות בבנקים, סך של 0.2 מיליון ש"ח בסעיף נכסים אחרים, סך של 134.5 מיליון ש"ח בסעיף פיקדונות הציבור וסך של 0.3 מיליון ש"ח בסעיף התחייבויות אחרות במטבעות אחרים.

מגזרי פעילות
סכומים מדווחים
 (במיליוני שקלים חדשים)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במארס						נספח ד'
2007 (בלתי מבוקר)			2008 (בלתי מבוקר)			
סה"כ	שוק ההון	קמעונאי	סה"כ	שוק ההון	קמעונאי	
						רווח מפעולות מימון לפני הפרשה
50.9	-	50.9	60.4	-	60.4	לחובות מסופקים
<u>41.6</u>	<u>17.0</u>	<u>24.6</u>	<u>39.0</u>	<u>15.1</u>	<u>23.9</u>	הכנסות תפעוליות ואחרות
<u>92.5</u>	<u>17.0</u>	<u>75.5</u>	<u>99.4</u>	<u>15.1</u>	<u>84.3</u>	סך ההכנסות
						הפרשה לחובות מסופקים
<u>1.1</u>	<u>-</u>	<u>1.1</u>	<u>1.2</u>	<u>-</u>	<u>1.2</u>	
12.3	2.6	9.7	11.0	1.8	9.2	רווח מפעולות רגילות לאחר מס
<u>0.4</u>	<u>-</u>	<u>0.4</u>	<u>95.6</u>	<u>95.6</u>	<u>-</u>	רווח מפעילות בלתי רגילה, לאחר מס
<u>12.7</u>	<u>2.6</u>	<u>10.1</u>	<u>106.6</u>	<u>97.4</u>	<u>9.2</u>	רווח נקי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007
 (מבוקר)

סה"כ	שוק ההון	קמעונאי	
			רווח מפעולות מימון לפני הפרשה
245.3	-	245.3	לחובות מסופקים
<u>175.0</u>	<u>68.6</u>	<u>106.4</u>	הכנסות תפעוליות ואחרות
<u>420.3</u>	<u>68.6</u>	<u>351.7</u>	סך ההכנסות
			הפרשה לחובות מסופקים
<u>5.9</u>	<u>-</u>	<u>5.9</u>	
71.8	12.8	59.0	רווח מפעולות רגילות לאחר מס
<u>(0.1)</u>	<u>-</u>	<u>(0.1)</u>	הפסד מפעילות בלתי רגילה, לאחר מס
<u>71.7</u>	<u>12.8</u>	<u>58.9</u>	רווח נקי